...ციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტია

...პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

სამშაბათი, 1 ოქტომბერი 1918 წ.

Тбилисский Филиал ИМЭЛ при ЦК КП (б) Библиотека

F 293/1 № 12995

...ეროვნული ბიბლიოთეკა

ერთობა

ფასი 50 კაპ.

გაზეთის ფასი: 1 თვით 12 მანეთი (ცალკე ნომერი ყველგან 50 კაპ. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტრიქონი—1 მან. სამგლოვიარო განცხადება 20 მან. სასწრაფო განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დილის 12 ს. ხელმოუწერელი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალას რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ხელის მომწერლებმა ... ხით უნდა გამოგზავნონ: ... щ. 199. Редакція „Эртоба“ ... გამოგზავნილ ფულ ...

რედაქციაში პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, გოლოვინის პროსპექტი № 12. Тифлисъ, Головинскій проспектъ № 12).

ტელეფონი 16—62.

№ 209 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 209

თავზარდაცემულნი: დედა ელისაბედ დავითის ასული, ძმები: დიმიტრი და ნიკოლოზ ქიშვარდის ძენი და ბიძა ვლადიმერ ლევანის ძე გოგიტიძე ულრმესი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ უდროოთ დაკარგვას ძვირფასს

ივანე ქიშვარდის ძე გოგიტიძისას.

დაკრძალვა მოხდება სამშაბათს, 1 ოქტომბერს, სოფ. ჰალა-საყდარს.

ღრმათ დამწუხრებულნი გიგო და ნინო, შალვა, ჩიტო, დათიკო შარაშიძეები და თამარა ქარცივაძისა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ უდროოთ დაკარგვას პირველ ორის დისწულის, ხოლო უკანასკნელების მამიდაშვილის

ივანე ქიშვარდის ძის გოგიტიძის.

დაკრძალვა მოხდება სოფ. ჰალასაყდარს 1 ოქტომბერს.

გულდამწვარი მეუღლე ქესარია, შვილები არსენ, სონია, პანტელეიმონ და ჟორჟი გოგატაძეები, მათიკო კობალაძისა და თეოლინა მექვაბიშვილისა, სიძეები მიხაკო კობალაძე და დათიკო მექვაბიშვილი, ძმა სამსონ გოგატაძე თავისი ოჯახობით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ გარდაცვალებას ძვირფასი და დაუვიწყარი

კონსტანტინე გიორგის ძე გოგატაძისას,

რომლის დასაფლავება დანიშნულია სამშაბათს, 1 ოქტომბერს ნაშუადღევის 3 საათზე ქ. ოზურგეთში. გამოსვენება საკუთარ ბინიდან.

კონსერვატორიის დარბაზი

(გრიბოედოვის ქუჩა)

...ათს, 5 ოქტომბერს — გაიმართება — შაბათს, 5 ოქტომბერს

გალაკტიონ ტაბიძის

პოეზიის საღამო

ბილეთები იყიდება წ. კ. გ. ს. წიგნის მაღაზიაში. (5—1)

სახელმწიფო თეატრი.

ოპერის სეზონი 1918—19 წ. დირექცია ლევიცკისა.

სამშაბათს 1 ოქტომბერს

პიკოვაია დამა

ოპერა 3 მოქ. და 7 სურათად, მუსიკა ჩაიკოვსკისა.

...მონაწილეობენ: ქ. ქ. სკვარეცკასა, მოროზოვისა, იანსა, ოვსიანიკოვა, ორლოვა, ...ლავსკისა, ბ. ბ. ბერეზინი, ვრონსკი, ზუბარევი, დემიანენკო, კურბატოვი, ორლოვი, ორლიუკი და ვოლიანსკი.

...ირიჟორი სტოლერმანი. დასაწყისი სრულ 8 საათზე.

...კასა ღიაა დილის 10—2 ს. და საღამოს 6 საათ. წარმოდგენის გათავებამდე.

...ნები: 2 ოქტომბერს—„აიდა“, 3 ოქტომბერს—„კარმენი“, 4 ოქტომბერს—დუბროვსკი.

1024

ლატარია

გიყვარს შენ თეატრი,
უნივერსიტეტი?
რად გინდა რეკლამა,
ანდა ეტიკეტი?!
იყიდე ბილეთი
უხვ-მომგებიანი,
იაფი: სულ ოცდა
ხუთ მანეთიანი!
იყავით ესთეტნი,
იყავით ღვთიანი,
რომ უფრო ბრწყინავდეს
თქვენი ცა მზიანი!
მერწმუნეთ, იგია
მდიდარი, ჭკვიანი,
ვისაც ბილეთები
აქვს მომგებიანი!
იჩქარეთ მანამ ჯერ
არ არის გვიანი:
იყიდეთ ბილეთი
უხვ მომგებიანი!

...რეთის წინადადება

...რომელიც ბულგარეთიდან მო... ...ი მნიშვნელოვანია: იგი იუწ... ბულგარეთმა წინასწარი ზავი ...თანხმების სახელმწიფოებს. ამ ... ინგლის-საფრანგეთის კოა... ...ანხმა ბალკანეთის ნახევარ ...ში უნდა შეჩერდეს, ამაზე ...ა ავსტრიის მინისტრმა ბუ... ...თა საზავო ნოტით მეომარ ...ებს.

...ოკუმენტი დიდი ყურადღე... ...კაცობრიობა მოილალა და... ...ის სისხლის ღვრით. ადამი... ...ლით აივსო მთა და ბარი, ...ოდენ ლეშთა გროვებისა... ...ენი შეიღებენ სისხლით, ...განადგურდა, ცეცხლის ალ... საუკეთესო ადგილები. ...თი ღმერთი ხარობს—ესაა ...ა და სიკვდილის. მხოლოდ ...ება ვითარდება: კაცთა ... საზავო წინადადებები ასეთი მიზნებით იყოს გამოწვეული, ჩვენ ბულგარეთის და ბურიანის წინადადებას უდიდეს დოკუმენტათ ჩავთვლიდით.

მაგრამ ჩვენ ვიცით ერთი რამ: ყველა სახელმწიფო ზავზე და ომზე ლაპარაკობს თავის ინტერესების მიხედვით. თვით უდიდეს სამართლიანობის პრინციპიც კი მაშინ გაახსენდებათ, როცა ამას სასარგებლოთ დაინახავენ. სახელმწიფო მოღვაწენი ამ მხრით სრული უტილიტარისტები არიან.

გუშინდელი დეპეშები რამდენიმედ გვიხსნიან ბულგარეთის წინადადების ნამდვილ აზრს: როგორც სჩანს, ბულგარეთის ჯარმა საშინელი დამარცხება განიცადა. სხვა დიდი სახელმწიფო ასეთ დამარცხებას იოლათ აიტანდა, პატარა ბულგარეთი კი, რომელსაც დიდი სათადარიგო ჯარი არ ჰყავს, ასეთ დამარცხებას ვერ გამოასწორებს, თუ მოკავშირეები არ მოეშველენ.

ყოველ შემთხვევაში ფაქტია, რომ წინადადება გამოწვეულია ომის საქმეთა მდგომარეობით.

ასეთსავე მნიშვნელობას სავსებით ვერ მივცემთ ჩვენ ბურიანის ნოტას, ავსტრიისთვის ასეთი ნიშნები არ ჩანს. მისი ფრონტები ასე შერყეული არაა.

მაგრამ მისი წინადადებაც შეთანხმების სახელმწიფოთაგან ისე იქნა გაგებული, როგორც ნიშანი სისუსტისა, და იმპერიალისტური ყიჟინა—მოპირდაპირის სრული დამარცხებისა კვლავ გაისმა ინგლის-საფრანგეთის მართველ წრეებში.

ამ რიგათ გაბატონებულ კლასებისთვის არსებობს ერთი გზა ზავის—დამარცხება და დამორჩილება, ესაა ზავი მონისა და ბატონისა, წყარო და სათავე ახალი მზადებისა და ახალ სისხლის ღვრათა შესაძლებლობისა.

ნამდვილი ზავი, საკაცობრიო გაბატონებულ კლასებს არ შეუძლიანთ. არის ნიშნები სხვა ძალების ზრდისა. ესაა ძალა დემოკრატიის, მუშათა კლასის. ინგლისის მუშებში ზავი პოპულიარულ ლოზუნგათ გადაიქცა. საფრანგეთის სოციალისტებში ზავის მომხრე უმცირესობა ამ ბოლო დროს უმრავლესობათ იქცა. გერმანიაში თვით შეიდემანის პარტიაც კი ზავის საკითხის სასარგებლოთ იხრება. ამ რიგათ თუმცა რუსეთის რევოლიუციის პირველ თვეებში წარმოშობილი ენტუზიაზმი ევროპის მუშებისა ჩანელდა, მაგრამ თანდათანობითი, შეგნებული, ღრმა ნაკადული კლასობრივი ბრძოლისა და ინტერესებისა თავის კალაპოტს იფართოვებს და ბოლოს და ბოლოს იძულებულს გახდის ბურჟუაზიულ ევროპას ურთიერთ ბრძოლის ნაცვლად, საშინელ საფრთხის წინაშე წამოიჩოქოს. ზავს, ნამდვილ ზავს მისცემს მხოლოდ დემოკრატია. ეხლა ასეთი ზავი არ ეღირსება გატანჯულ კაცობრიობას.

ბულგარეთის წინადადებას აქვს მნიშვნელობა და დიდი მნიშვნელობაც მებრძოლ ძალთა განწყობილების შეცვლაში. ბულგარეთის გამოსვლას ომიდან ექნება დიდი გავლენა ავსტრია-გერმანიის მდგომარეობაზე. დიდი გავლენა ექნება შავი ზღვის ნაპირად მდებარე ყველა ქვეყნებზედაც. მაგრამ ზავის საკითხი ამით არ იჭრება და ვერც გადიჭრება.

ორიენტაციისათვის

ამას წინეთ ჩვენ წერილი ვუძღვენით გერმანელებთან ურთიერთობას. ჩვენი მიზანი იყო ზოგიერთ კითხვების გამორკვევა, გაუგებრობის თავიდან აცილება და მეგობრობის გრძნობის განმტკიცებისთვის ხალხში ხელის შეწყობა.

ჩვენ აღვნიშნეთ ნაკლი და ღირსებები ჩვენი მეგობრებისაც ისე, როგორც თვით ჩვენი. ჩვეულებრივ დროს ეს არავისთვის სადაო არ უნდა ყოფილიყო, მაგრამ დღეს ჰაერი ორიენტაციის ძიებით არის გაჟღენთილი. ყველაფერი რყევა ნგრევას განიცდის. ყოველ სიტყვას, ჟესტს, ათი იმდენ მნიშვნელობას აძლევენ, ვინემ ეს შეიძლება მას ქონდეს. ასე მოუვიდა გერმანელების შესახებ წერილსაც. ამიტომ საჭიროა ერთხელ კიდევ დავუბრუნდეთ ამ საკითხს: ჩვენ გერმანიას დაუკავშირდით, რასაკვირველია არა იმ წვრილმან კითხვების ნიადაგზე, რომელიც ჩვენ წერილში იყო აღნიშნული, როგორც ნაკლი, არამედ უმთავრესს და უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე. ეს არის გერმანელების მხრივ დაცვა ჩვენი საზღვრების გარეშე მტერთაგან, პირველ ყოვლისა ოსმალეთის შემოსვლისაგან. ჩვენი მხრით სამაგიეროთ ადგილი აქვს გერმანიის თვით ეკონომიურ უპირატესობების მიცემას. ამნაირათ ორივე მხარე ერთდება და კავშირდება თავის ძირითად, მთავარ, უდიდეს, და უაღრესად მნიშვნელოვან საკითხების და ინტერესების მიხედვით. და სიმტკიცე კავშირისა ამ ინტერესთა დაცვით და შესაფერ შეთანხმების პირნათლად ასრულებით განისაზღვრება. საქართველოს დემოკრატია—განურჩევლათ ეროვნებისა, ამ შემთხვევაშიაც, ისე როგორც ყოველთვის, თავის სიტყვის ბატონი აღმოჩნდება და იმას, რაც სთქვა საქმეთ აქცევს. ასი წლის ჩვენი ცხოვრება რუსეთთან თავდებია იმის, რომ ჩვენი ხალხი ერთგული იყო მიცემული სიტყვის. ერთგული იყო იმ სახელმწიფოსი, რომლის ფარგლებშიაც ცხოვრობდა. მას რუსეთის ღალატის აზრი თავში არ გაუვლია. თვით ისტორია ჩვენი განშორებისა ამოწმებს ამას. იგი მოხდა არა ჩვენის ვითომდა სეპარატიულის მიდრეკილებებით, არამედ პოლიტიკური აუცილებლობის გამო. ამავე აუცილებლობამ მიიყვანა ჩვენი გემი გერმანიის იმპერიის ნავთსაყუდელთან.

მაშასადამე ჩვენი ურთიერთობის შერყევაზე ლაპარაკი ზედმეტია. გაზეთები, რომელნიც ასეთ ხმებს ავრცელებენ, მხოლოდ ქუჩაში მოკრებილ ცნობებს ეყრდნობიან, უფრო კი თავის სურვილები, ობიექტიურ სინამდვილეთ წარმოუდგენიათ და ამას ხალას ოქროთ ასაღებენ.

ჩვენ გვესმის სირთულე დღევანდელი მდგომარეობის: ჩვენთვის არც ისაა უცნობი, რომ კავკასია მეორე ბალკანეთს წარმოადგენს, როგორც კვანძი მრავალგვარ ერთი მეორის წინააღმდეგ ინტერესებისა.

და სწორედ ამ მრავალ ინტერესთა გავლენით ვხსნით იმ ნერვიულობას, რომელსაც იჩენს პრესის ერთი ნაწილი ქარის მოტანილ ამბების გამოც კი.

მაგრამ ეს კვანძი სრულიადაც არ წარმოადგენს საბუთს ჩვენი ენის და სიტყვის ცვალებადობისათვის. ჩვენთვის მიცემული სიტყვა—მტკიცე და შეურყეველია. ასეთივე შეურყეველია ჩვენი ღრმა რწმენით, იგი ჩვენს მოკავშირეთათვისაც.

მაგრამ ეს გარემოება არც დღეს გვიშლის და არც კვლავ შეგვიშლის ხელს აღვნიშნოთ ყოველივე, რაც აღნიშვნის ღირსი იქნება ორივე ხალხის ურთიერთობაში და დავაფასოთ იგი ისე, როგორი დაფასების ღირსიც იქნება. ჩვენ გვწამს თქმულება: „მოყვარეს პირში ეტყვიან, მტერს პირს უკანაო“.

კონტრ-რევოლიუცია საქმეზე

ჩვენი შეხედულება, რომ წარჩინებული გვარის წარმომადგენლების დატუსაღება არ უნდა ყოფილიყო გამოწვეული სასპეკულიაციო საქმეებით, გამართლდა. შინაგან საქმეთა სამინისტრომ უკვე გამოაქვეყნა ცნობა, რომელიც ეხება ყოფილ თავადების ბაგრატიონ დავითაშვილების, ბეგთაბეგოვების და სხვათა დაპატიმრების საქმეს. გამოქვეყნებულ ცნობიდან ჩვენ ვტყობილობთ, რომ აღნიშნულ პირთ განუზრახავთ შექმნან ისეთივე რაზმი, როგორიც ცნობილმა აბდუშელიშვილმა მოაწყო ათას ცხრაას ხუთს წელში შავი რაზმის სახელწოდებით.

შავი რაზმის დაარსება ცხრაას ხუთში(ც) ეწინააღმდეგებოდა იმპერიის კანონებს, მაგრამ მაშინდელ მთავრობის ნებართვით ის ერთგვარი ლეგალური ორგანიზაცია გახდა. არსებითად თუ რა მოყვა მას, ეს ჩვენ ვიცით. მის საწინააღმდეგოთ მოწყობილ იქნა წითელი რაზმი და ამ გვარათ ქართლის სოფელი ანარქიის მსხვერპლი გახდა.

დღეს ყოფილი თავადები ისევ დაბრუნებიან ერთხელ ნაცად ზომას, რომ ამ გზით ძველი წლების ლალა მოეკრიბათ.

თუ ძველი თვითმპყრობელობის კანონები არ იძლეოდა ამის ნებას, მით უფრო წარმოუდგენელია ეს ახალ დემოკრატიულ კანონების თვალსაზრისით. კანონმა ჩამოართვა მიწები ყოფილ მემამულეებს და თუ რამე ერგებათ მათ, ეს უნდა გადაეჭრათ შარშან მომრიგებელ კამერებს, ხოლო წელს საადგილ-მამულო კომიტეტებს და სასამართლოს.

ყოფილმა თავადებმა ყოველივე ეს დაივიწყეს. ისინი რომ საკუთარის პირადის ძალ-ღონით შესდგომოდენ ლალის აკრებას, ეს იქნება უბრალო ძალმომრეობა, რომელიც ისე დაისჯებოდა, როგორც საზოგადოთ ყოველგვარი ძალმომრეობა.

მაგრამ ისინი ასე არ მოიქცენ. მათ შექმნეს მთელი ორგანიზაცია, სახელმწიფო სახელმწიფოში. ამაზე შორს არც ცნობილი ხელიმხანი წასულა.

არა გვგონია, ეს საქციელი უბრალო თავხედობა იყოს. ეს წინდაწინ მოსაზრებული, ორგანიზაციულათ მოწყობილი გამოლაშქრებაა ჩვენი რესპუბლიკის წინააღმდეგ.

დამნაშავენი გასამართლებულ უნდა იქნან 5 ივლისის კანონით და სასტიკათ დაისაჯნენ, მაგრამ ეს არ კმარა. გორის მაზრა კონტრ-რევოლიუციონურ მემამულეთა ბუნაგია, მათი შტაბი თფილისში უნდა იყოს. საჭიროა ამ ბუნაგის ამოგდება, საჭიროა სწრაფი და სასტიკი ზომების მიღება, რომ შეთქმულობის ყველა მონაწილენი აღმოჩენილ იქნან და დასჯილნი.

სამწუხაროთ, ყოფილ თავადებს იდეიური თანამგრძნობებიც კი გამოუჩნდენ. დამოუკიდებელ ნაციონალ დემოკრატებს, სწორეთ იმათ, რომელნიც გაზეთ „საქართველოს“ მოწმობით მემამულე თავადაზნაურებისაგან შესდგებიან, შეკითხვა შეუტანიათ ეროვნულ საბჭოში ზემოთდასახელებულ პირების დაჭერის თაობაზე. ჩვენ არ ვიცით, ეს რაინდები რას იტყვიან ამ შემთხვევაში, გაამართლებენ მთავრობას და კიდევ უფრო ...ტს სისასტიკეს მოსთხოვენ მას კანონის დაცვის საქმეში, თუ დაჭერილ ყოფილ თავადებს გამოექომაგებიან და კანონის დარღვევას მოუწოდებენ. ჩვენ გვაინტერესებს ის პოზიცია, რომელიც დაიჭირა დარბაისელმა „კავკაზიშე პოსტმა“. აი რას მოუთხრობს მკითხველებს ეს პატივცემული გაზეთი: „ამ თვის 24 თფილისში დაატუსაღეს ყოფილი თავადაზნაურობის მარშალი თავადი გიორგი ბაგრატიონ-დავიდოვი, მისი ძმა დავითი და კიდევ სამი სხვა მემამულე. ამ გარემოებამ დიდი გაბრაზება გამოიწვია საზოგადოების ყველა წრეებში, რადგან ვინ არ იცის, რომ აქ მოქმედებს სოციალისტური აგიტაცია მემამულეების წინააღმდეგო“.

უნდა ვაუწყოთ „კავკაზიშე პოსტს“, რომ სიმართლეს არ უნდა შეესაბამებოდეს მისი ცნობა, ვითომ საზოგადოების ყველა წრეები იყოს გაბრაზებული ამ დატუსაღების გამო. ეს კიდევ არაფერია, რადგან გაზეთის სუბიექტიურ შეხედულობით შეიძლება აიხსნას, მაგრამ რას ნაშნავს შემდეგი მისი სიტყვები: ამ ვაჟბატონებმა, რომელნიც რუსის დესპოტიის ჟანდარმერიას ებრძოდენ, თვით შემოიღეს სოციალისტური ჟანდარმერია და საიდუმლო პოლიცია!

ჩვენ არ მოველოდით, რომ გერმანულ ენაზე დაბეჭდილი გაზეთი ნებას მისცემდა თავის თავს მთელი ხალხის მიერ გამოცემულ კანონის წინააღმდეგ ამხედრებულიყო.

ცხადია, კონტრ-რევოლიუციონერები ირაზმებიან. ისინი, ლასალის თქმის არ იყოს, საქმის ხალხია. არც ჩვენმა მთავრობამ უნდა დაკარგოს დრო და კანონის დამრღვევნი და ხალხის მოღალატენი ალაგმოს.

მეტი სიფრთხილე, თორემ მტერს არ სძინავს!

პრესა

მკითხველს ეხსომება ჩვენი დავა ს.-რ. გაზეთ „შრომა“-სთან. სადაო იყო ჩვენი სოფლის უკანასკნელ ხანის მოძრაობის იდეალიზაცია ესერების მიერ და ჩვენი „ხალხის მოძრაობის“ ჩამქრობათ გამოყვანა. სადაო იყო აგრეთვე მიწის სოციალიზაციის პროგრესიულობა, თუ რეაქციონურობა როგორც სოციალურ ფაქტორის. სადაო იყო აგრეთვე, მართლა ემჩნევა აზიური ხასიათი რუსეთის რევოლიუციას თუ არა. არსებითი პასუხი ჩვენ არ მიგვიღია. სამაგიეროდ გვიმეორებენ სისტემატიურად ასეთ შეკითხვებს:

„1) თუ რუსეთის რევოლიუცია აზიურ-ოსმალური იყო რატომ მოსკოვის თათბირზე მენშევიკები სოციალისტურ მთავრობას მოითხოვდენ?

2) რატომ არ გაილაშქრა ირაკლი წერეთელმა დამფუძნებელ კრებაში სოციალიზაციის წინააღმდეგ, თუ ეს ზომა ქვეყნის დამქცევი იყო და პირიქით, რატომ მისცა მან თავისი ხმა სოციალიზაციას? რატომ იყვენ ბლოკში ესერებთან თუ მათი სოციალიზაცია რეაქციონური იყო“?

რომ „შრომა“ ამ შეკითხვებს ზედიზედ არ იმეორებდეს, ჩვენ ყურადღებას არ მივაქცევდით, იმ რწმენით, რომ მკითხველი ასეთ შეკითხვას თვითონაც იოლად განმარტავს.

ჩვენ ამიტომ მოკლეთ ვუპასუხებთ: 1) პეტროგრადის დემოკრატიულ თათბირზე (და არა მოსკოვის) მენშევიკები (ზოგნი) ოხოულობდენ სოციალისტურ მთავრობას იმისთვის, რომ ამით მიეცათ მასისთვის ნამდვილი დემოკრატიული მთავრობა და თავიდან აეცდინათ ბალშევიზმის ველური და მართლა აზიური ბატონობა.

2) დამფუძნებელ კრებაზე ირ. წერეთელმაც და სხ. სწორეთ ამავე მიზნით დაუჭირეს მხარი სოციალიზაციის წინადადებას. ისეთი მომენტი იყო, რომ ბალშევიზმთან ბრძოლა ყველაფერს ფარავდა, და განა დროული იქნებოდა მაშინ სოციალიზაციაზე ან მუნიციპალიზაციაზე დავა, როცა ქვეყანას ბალშევიკური წარღვნა ქონდა მოდებული?

3) რატომ იყვენ ესერებთან ბლოკში მენშევიკებიო, კითხულობთ თქვენ. მოდი ეს კითხვა შევაბრუნოთ, ესერები რატომ იყვენ ბლოკში მენშევიკებთან, როცა მათ მუნიციპალიზაცია სწამთ, უკიდურეს შემთხვევაში დაყოფა მიწის და არა სოციალიზაცია? ეს უკანასკნელი ხომ თქვენც მიუღებლათ მიგაჩნიათ? აბა შეეკითხეთ თქვენი პარტიის თუნდ დღევანდელ ლიდერებს და მთავრობაში მყოფ წარმომადგენლებს: როგორ თავსდებიან ისინი ს. დემოკრატებთან სოლიდარულ კაბინეტში, როცა ს. დ. სოციალიზაციის კატეგორიულათ უარყოფენ?

და თქვენ აგიხსნიან, რომ პროგრამის ერთ მუხლზე, თუნდ რეაქციონურზე, უფრო ძლიერია მთელი ხაზი საერთო მუშაობისა და რომ ერთ მუხლში დათმობაც შეიძლება დანარჩენების განსახორციელებლად.

როცა ამ ანბანას შეისწავლით, მაშინ დაიწყეთ შეკითხვების შემოტანა ჩვენი რედაქციის მიმართ, თორემ გაზეთზე მოსამზადებელი ვარჯიშობა, დამერწმუნეთ, გაზეთს არას შემატებს.

იმავე წერილის ბოლოში თქვენ სწერთ:

„შრომას“ არ მოსწონს ფრაზა. თქვენ ხალხის მოძრაობა ჩააქრეთ, და ახლა აღარ გეშინიათ, თამამათ ამბობთო. გაზეთს (ე. ი. ერთობას) უნდა მოვახსენოთ, რომ ამით ჩვენ ის კი არ გვითქვამს, ანარქია რატომ ჩააქრეთ, არამედ მხოლოდ ფაქტი აღვნიშნეთ“.

ამაზე იტყვიან „ფიცი მწამს და ბოლო მაკვირვებსო“.

ჩვენ ანარქიის დროს თურმე რევოლიუციურ პროგრამას ვაყენებდით. მისი ჩაქრობის შემდეგ კი გადაგვიხვევია ნაციონალ დემოკრატებისაკენ. ცხადია ეს ანარქია კარგი ყოფილა, თუ კი იგი იწვევს სასიცოცხლოდ რევოლიუციურ პროგრამებს. მგონი ეს უდავო უნდა იყოს. თქვენ კი თავს იკატუნებთ: ანარქიას ნუ აქრობთ, ჩვენ ეს არ გვითქვამსო.

მაგრამ აი რას ამბობთ შემდეგ პწკარში:

„ჩვენ მივუთითეთ იმაზე, რომ დღეს, როდესაც ანარქია მინელდა და მშრომელი ხალხის რევოლიუციონური ენერგია დაიშრიტა და სულისკვეთება შეიცვალა, თქვენ ჰანგზე ამღერდით... ძველი პოზიციები დასტოვეთ და ეროვნულ დემოკრატებს უახლოვდებით...“

ჯერ ერთი აგვიხსენით, რა კავშირი ანარქიის ჩაქრობასა და რევოლიუციური ენერგიის დაშრეტას შორის. ჩვენ აქამდე გვეგონა, რომ ანარქია არის შედეგი რევოლიუციური ენერგიის დაშრეტის და ხულიგანობის გაძლიერების, ესე იგი რეაქციის. მაშასადამე ანარქიის ჩაქრობით ჩვენ ხულიგნობა დაგვიშრეტია. თქვენის ფრაზით კი გამოდის, თითქოს ანარქიის ჩაქრობას ხალხი რევოლიუციური ენერგიის დაშრეტა მოჰყოლია... თუ ასეა ცხადია ანარქიის ჩაქრობა კონტრ-რევოლიუციური საქმე ყოფილა, და ამიტომ მოყოლია მას ჩვენი დაახლოვება კონტრ-რევოლიუციონერებთან! ... ტი რევოლიუციონერობა! ხოლო ის ... დია, ის შეგნებული გლეხები და მუშა... რომელნიც ანარქიის ჩაქრობაზე ... წეობდენ, უარყოფითი საქმის გამ... ბელნი ყოფილან. ლოღიკა მოი... სთქვან ეს. და თუ თქვენ თავს ... ნებთ და ამას არ ამბობთ, იმიტომ ... თქვენს აზრს ლოღიკური გამბედ... აკლია. იტყვიან და იძულებით! არც ... სასახელო თვისება გაზეთისათვის!

* * *

როგორც მოსალოდნელი იყო ყოფ... თავადების—ბაგრატიონ-დავითაშვი... ბის და სხვების დატუსაღებამ მემამულე... თა წრეები საშინლათ ააყაყანა. სხვებს არც რუსულ ენაზე მოსაუბრე „გრუზია“ ჩამორჩა. ამ გაზეთის მოწინავე წერილში ავტორი თავს იკატუნებს, თითქოს დატუსაღების მიზეზი არ იცოდეს, ... იმავ ნომერშია მოყვანილი სამინისტრ... განმარტება. მაშ, რისთვის დასჭ... „გრუზიას“ იმაზე ლაპარაკი? იმის... რომ ეთქვა:

„თითოეულ დაჭერილთაგანს ... მრავალრიცხოვანი ნათესავები და ... გობრები, გაცხეთქილების ჩამო... თავისავე ქართულ წრეში ახალგა... სახელმწიფოს არსებობის პირველ ... ეებში მხოლოდ სამშობლოს და დ... უკიდებლობის მტრებისთვის ... სასარგებლო. ისინი ასეთს შემთხ... ში სიხარულით ცას ეწევიან და ... ჩულით გადასცემენ ერთმანეთს ... ქართველობში ყველაფერი რიგზე ... არის“.

... მკითხველი, განსაკუთრებით ... საზო...

თითონ გამოიყვანს აქიდან შესაფერ დასკვნას. საინტერესოა საბუთი „გრუზიასი“. ნათესავები და მეგობრები ჰყავსო. განა თუ მოიპოვება ისეთი კაცი, რომელსაც ნათესავები და მეგობრები არ ჰყავდეს, რომელთაც მისი დაჭერა ეწყინება. ამას რომ მივყვეთ, ხომ არავის დაჭერა და არც დასჯა შეიძლება. მაგრამ ეს უგნური საბუთი გაზეთს იმიტომ დასჭირდა, [illegible] ნამდვილი გულისნადები დაემალა. [illegible]ებს ხელს ნუ ახლებთ, თორემ გა[illegible]ავრდებითო. ტყვილათ იწუხებს თავს „გრუზია“. ჩვენ ხალხის სამსახური გვაქვს [illegible]ნათ და ამაში ვერც გარუსებული [illegible]ვილი თავადები შეგვაჩერებენ, ვერც [illegible]აუგვარებელნი. შავი რაზმის შედგე[illegible] და ანარქიის შექმნას შეუგნებელ გლეხებს არ ვაპატიებთ და შეგნებულ თავადებს მით უმეტეს არ ეპატიება.

* * *

იგივე გაზეთი ქართული ენის შესახებ ეროვნულ საბჭოში, ასეთ სტრიქონებს სწერს:

„რუსულ ენის პრივილეგიას იცავდენ პარტიის „სანოვნიკები“ წერეთელი, ელიავა, ლომთათიძე, კუკვაძე“.

ჩვენ უნდა გადაჭრით აღვიაროთ, რომ გაზეთი ამ სახელების მოყვანით მხოლოდ ჭორს ავრცელებს. არავითარ გაყოფას ამ რიგათ ჩვენს ფრაქციაში ადგილი არ ქონია, აზრთა სხვადასხვაობა ყოველ ფრაქციაში არსებობს, „ერთობის“ რედაქცია ამ ჩამოთვლილ პირთა აზრს ამ საკითხშიაც არ დაშორებია, გაზეთს ალბათ ამ პირთა წინააღმდეგ თუ აქვს რამე და მიტომ უნდა უკბინოს, თორემ ენის საკითხში ხომ ჩამოთვლილ პირთა უმეტესობა სავსებით იზიარებდა „ერთობაში“ გამოთქმულ აზრს და რა საჭირო იყო მათი მოხსენება?

აქედან მკითხველი დაინახავს შემდეგს, „გრუზიას ალაპარაკებს სხვა ანგარიშები, ან ქუჩის ჭორები და არა სიმართლე, „ერთობის“ რედაქციას იგი ქათინაურებს უძღვნის“, ხალხთან ახლო სდგასო და სხვა, ამაზე ჩვენ უნდა მოვახსენოთ შემდეგი: ქარის არც მოტანილი გვინდა და არც გატანილი.

ახლა კი ჩვენის ამხანაგების გასაჭორავათ რომ ჩვენ ქებას გვიწყებს—ეს იაფ ფასიანი საკენკია და ურჩევნია თავის რედაქციის თანამშრომლებს დაუყაროს.

დეპეშები

(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო).

29 სექტემბერი.

ბერლინი. ჩვენის მხრით შეტევის შეჩერებით მოხდა საერთო მდგომარეობის კარდინალური ცვლილება. ჩვენ თავდაცვა უნდა დაგვეწყო. მოწინააღმდეგის მოქმედებას პირველათ მათთვის ხელსაყრელი შედეგები მოყვა. რეზერვების შემწეობით ჩვენ შევძელით ფრონტი გაგვემაგრებია. განმეორებული შეტევები მოვიგერიეთ. ამ რიგათ პირველი შეტევა ფაქტიურად მათ სასარგებლოთ დამთავრდა. 8 აგვისტოს ანკრსა და ავრომას შუა შეტევის დროს, მიუხედავათ იმისა, რომ ჩვენთვის მოულოდნელი არ [illegible], მაინც მათ სასარგებლოთ დამთავრ[illegible]ეს შეიძლება აიხსნას იმით, რომ [illegible]თი შემოტევის დროს ძლიერი ნისლი იდგა. მოწინააღმდეგის შეჭრამ ანკრსა და ავროს შუა ჩვენ გვაიძულა დაგვეწია ჩვენი ფრონტი მონდიდიეს სამხრეთით. 10 სექტემბერს მოწინააღმდეგის ამ ადგილზე შეტევა დაგვიანებული შეიქნა. 18 აგვისტოს მოწინააღმდეგემ იერიშები [illegible]ყო უაზასა და მდ. ენს შუა, რის [illegible]ეგ ჩვენ დავიხიეთ ელიგტის უკან. [illegible] გავმაგრდით ძველ პოზიციებზე. [illegible] პოზიციებზე ჩვენ დარწმუნებით [illegible]ლით მტრის იერიშებს. 12 სექტემ[illegible] ამერიკელების შეტევა ადგილობ[illegible] სექტორს დაატყდა. ადგილობრივ [illegible]ორის გაწმენდა მოხდა მაშინ, როცა შეტევას კიდევ მოველოდით. ასეთ [illegible]რობებში, გასაკვირიც არ არის, რომ [illegible]ვენ დიდი ზარალი ვნახეთ ტყვეებითა [illegible] იარაღით. ჩვენ შეგვიძლია ვსთქვათ, [illegible]ომ თუმცა მტერმა პირველათ გაიმარჯვა, მაგრამ საერთოდ მან დიდი ზარალი ნახა. ჩვენთვის საინტერესოა კითხვა ტანკების შესახებ. მათი მიზანია, რაც შეიძლება მეტად შეარყიონ ჩვენი სულიერი მდგომარეობა.

სოფია. მთავრობის პარტიების ბლოკ[illegible] შემდეგი ნოტა გამოაქვეყნა: „პარტიების ბლოკთა შეთანხმებით ბულგარიის [illegible]რობამ 25 სექტემბერს შუადღის 5 [illegible]ზე წინადადება მისცა მოწინააღმ[illegible] დროებითი ზავის ჩამოგდების შე[illegible]“.

[illegible]ერლინი. რეიხსტაგში გრაფმა გარ[illegible]მა თავის სიტყვაში სხვათა შორის [illegible]ვა: „მცხოვრებთა მომეტებული ნაწილი უკმაყოფილოა. ეს აიხსნება იმ [illegible]ნურებულ ომით, რომელსაც ჩვენ [illegible]ოებთ. ომმა სახელმწიფოს ყველა აუტანელ პირობებში ჩააყენა.

ბოლშევიკების ცნობები.

[illegible]ოსკოვი. ციმბირის მთავრობის [illegible]ნება უფის თათბირზე აიხსნება [illegible] საბჭოთა ჯარებმა რკინის გზა გაარღვიეს. ციმბირის მთავრობის მატარებელმა ძლივს დააღწია ტყვეობას თავი.

დონის როსტოვში მასსიური დატუსაღებაა ბეჭდითი სიტყვის მუშების. დონმა და ყუბანმა შეჰკრეს ურთიერთ შორის საქონლის გაცვლის შესახებ ხელშეკრულება.

საზავო დელეგაციამ შეისყიდა უკრაინაში დაბმშეულ სატახტო ქალაქისათვის 800 ათასი ფუთი პური.

კიევში რომის სამინისტრომ შეიმუშავა 12 საათის სამუშაო დღის პროექტი. უკრაინის მთავრობა გზავნის გერმანიაში დელეგაციას შავი ზღვის ფლოტის უკრაინისთვის გადაცემისა საკითხის მოსაგვარებლათ.

პეტროგრადი. გლეხთა უნივერსიტეტში მეცადინეობა კარგათ სწარმოებს.

ცარიცინი. ხე ტყის დიდი კრიზისია, ვინაიდან სამარა მტერმა დაიკავა.

კიევი. კისტიაკოვსკიმ მოიწვია ს. რ. და ს.-დ. წარმომადგენლები კაბინეტში შესვლის შესახებ მოსალაპარაკებლად. სოც. დემოკრატები არ გამოცხადებულან. ს.-ფედერალისტებმა წამოაყენეს დებულება ნაციონალური კაბინეტის შედგენის შესახებ. ეს მოლაპარაკება გამოწვეულია ბერლინიდან გამოგზავნილი ინსტრუქციით, სადაც უკმაყოფილო არიან კაბინეტის პოლიტიკით.

ბერლინი. ტრანს-ოკეანეს პრეს ბიუროს ცნობა. ამ ბოლო ხანებში გავრცელდა ხმები ელზას-ლორენის ევაკუაციის შესახებ. ამიტომ ცხადდება, რომ იმ ადგილებში, რომელნიც მდებარეობენ შორსმსროლელ ზარბაზნების მოქმედების ორმიტაში, მცხოვრებლებმა თავისი უძრავი ქონების დასაცავად დაიწყეს ზოგიერთ ადგილების სისტემატიური, და წინდახედული ევაკუაცია, რომელიც სავსებით ეთანხმება სამხედრო საჭიროების მოთხოვნილებას.

30 სექტემბერი.

ბერლინი. საერთო კამათის დროს რეიხსტაგის მთავარ კომიტეტში სოც. დემოკრატიული პარტიის წარმომადგენილმა შეიდემანმა გააკრიტიკა მთავრობის პოლიტიკა აღმოსავლეთში და კანცლერის პოზიცია ბელგიის საკითხში და დასკვნა, სოციალ-დემოკრატია მხოლოდ მაშინ შეურიგდება მთავრობას, თუ მან შესძლო გონივრულ მიზნების ცხოვრებაში გატარება. პროგრესისტების წარმომადგენელმა ფიშბეკმა მოითხოვა ბურიანის ნოტის ენერგიულად მხარის დაჭერა. სამხედრო მდგომარეობა სერიოზულია, მაგრამ სასოწარკვეთილებისათვის საბაბს არ იძლევა. ჩვენ გვაქვს ნედლი მასალა, რომელიც სამხედრო მიზნებისათვის არის საჭირო, მთავრობამ უნდა გააკეთოს ყველაფერი, რაც საჭიროა შინაური ძალების გასამაგრებლად და გასაერთიანებლად, მაგრამ ჩვენ მაინც ვამტკიცებთ, რომ ჩვენ ვდგევართ ომის გათავების, საერთაშორისო კონგრესის მოწვევის ნიადაგზე. ჩვენ უნდა გამოვძებნოთ საშუალებები, რომ მომავალში თავიდან აცდენილ იქნას ომები. ნაციონალ-ლიბერალების ლიდერი უმრავლესობის პროგრამას მიემხრო. ნაციონალ-ლიბერალები თანახმა არიან შეუდგნენ შემუშავებას მოქმედების ახალი პროგრამისა, ვიცე-კანცლერის წინადადების თანახმად.

ტრანს-ოკეანეს პრეს ბიუროს ცნობები.

(დასაწყისი არ მოსულა). ...მილიონოვმა ეს წინადადება თავისით გააკეთა არც მეფის, არც პარლამენტს და არც ჯარების უფროს ამის სანქცია არ გაუკეთებიათ, რადგანაც ბულგარელები ყოველთვის ლოიალობას იჩენდენ მოკავშირეთადმი და მილიონოვის საქციელმა დიდი მღელვარება გამოიწვია. უკანასკნელ ცნობებს თუ დავუჯერებთ, რომელიც სოფიიდან მოვიდა, ბულგარიაში პრემიერ-მინისტრის საწინააღმდეგო მოძრაობას აქვს ადგილი.

ბერლინი. დროებით ზავის ჩამოგდების შესახებ, რომლითაც მიმართა ბულგარეთმა შეთანხმების სახელმწიფოთა წარმომადგენლებს, სოფიიდან შემდეგი ცნობა მიიღეს. სრულის თანხმობით პარტიათა ბლოკთან მთავრობამ 25 სექტემბერს დღის 5 საათზე ოფიციალურათ მიმართა მტერს და მოითხოვა დროებითი ზავის ჩამოგდება. პარტიათა ბლოკმა მიმართა მოწოდებით აგრეთვე მცხოვრებლებს, სადაც აღნიშნულია, რომ საჭიროა სამხედრო და სამოქალაქო დისციპლინა, რათა მიღწეული იქნას დროებითი ზავის ჩამოგდება. ნაციონალური საბჭო მოწვეული იქნება 30 სექტემბერს.

26 სექტემბრის ცნობაში აღნიშნულია, რომ ბულგარეთის მთავრობას სურს ბოლო მოუღოს სისხლის ღვრას. ამისათვის მან დაავალა მთავარ სარდალს, რათა მან მიმართოს წინადადებით მოწინააღმდეგეებს შეაჩერონ საომარი მოქმედება სალონიკში, რომლის შემდეგაც დაიწყება საზავო მოლაპარაკება.

ბერლინი. რეიხსტაგში სტატს სეკრეტარმა ფონ გინტცმა ბულგარეთის შესახებ განაცხადა: „ჩვენ ვიცით, რომ ბულგარეთი მეტად ცუდ მდგომარეობაში ჩავარდა. რადგანაც ცნობები არ გვაქვს დაწვრილებით შეუძლებელია ვსთქვათ, რომ მართლა ბულგარეთის მთავრობა, როგორც თითონ ამტკიცებს, მოქმედებს პარლამენტის სამხედრო წრეებთან შეთანხმებით თუ თავისით გამოდის, საბჭო მოწვეული იქნება 30 სექტემბერს. ბევრი მოწინააღმდეგე ყავს ეხლანდელ მინისტრ-პრეზიდენტს ბულგარეთში, უმთავრესი პარტიები არ არიან თანახმა დროებითი ზავის ჩამოგდებისა.

მიღებული ცნობებით გერმანიამ მიაშველა ჯარი ბოლგარეთს, რომლის ნაწილიც უკვე მივიდა დანიშნულ ალაგს. აგრეთვე ავსტრო-უნგრეთი გზავნის საკმაო ძალას ბოლგარეთის დასახმარებლათ. რასაკვირველია მდგომარეობა ჯერ-ჯერობით სერიოზულია. საქმის ვითარება მალე გამოირკვევა. არა გვაქვს არავითარი მიზეზი, რომ ბოლგარეთი, როგორც სამხედრო ძალა დაკარგულათ ჩავთვალოთ“.

პარიზი. იერიშები მოაქვთ ფრანგების ჯარებს გერმანელებზე. გერმანელები ელეტთან იხევენ. ფრანგებმა დაიპყრეს პინონის ტყის ნაპირი.

ჟენევა. ფრანგულ გაზეთებში სწერენ, რომ მთელ საფრანგეთში გავრცელებულია ავადმყოფობა, ეგრეთ წოდებული „ისპანიის გრიპპი“, რომელმაც ეპიდემიური ხასიათი მიიღო. გაზეთი „ვიკტორიას“ გადმოცემით ეს ავადმყოფობა წაავგავს ხოლერას.

ახალი ამბები

დღეს საღამოს 6 საათზე კომიტეტის ბინაზე დანიშნულია ს. დ. მ. პ. თფილისის კომიტეტის წევრთა მორიგი კრება.

✦ **სოხიდან** მთავრობის თავმჯდომარეს კონიაშვილი, ჯულელი, დგებუაძე, მაისურაძე და ხარაში დეპეშით შემდეგს ატყობინებენ: მუშებმა და გლეხებმა, რომელნიც იმყოფებიან სახალხო გვარდიაში და იცავენ რევოლიუციის მონაპოვართ, გაიგეს რა გორის მაზრის მემამულეთა სურვილი, რომ აღადგინონ ის, რაც რევოლიუციამ უკვე მოსპო, იქ პლოტაციის უფლება, გლეხებისაგან ღალის შეგროვება, აუცილებლათ სთვლიან კონტრ-რევოლიუციის მოსპობას, მათ დასჯას სასტიკი ზომებით და მათი მთელი ქონების კონფისკაციას.

✦ **სომეხთა დიპლომატიური მისია** შეეკითხა გარეშე საქმეთა სამინისტროს: ვრცელდება თუ არა საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კანონი კერძო მესაკუთრეების მამულების ჩამორთმევის შესახებ სხვა სახელმწიფოს ქვეშევრდომებზე და თუ არ ვრცელდება, როგორი წესით უნდა დაუბრუნდეთ მათ ის ადგილები, რომლებიც საადგილ-მამულო კომიტეტებმა უკვე ჩაიბარეს.

✦ **ქართული ენა არა ქართულ სასწავლებლებში.** მთავრობის დადგენილებით საშუალო და პირველ დაწყებითი სასწავლებლებში ქართული ენა სავალდებულოა პირველ ოთხ კლასებში. ზევით კლასებში კი სწავლა მსურველებზეა დამოკიდებული. ამისთვის საჭიროა ერთი მასწავლებელი დაკმაყოფილებულ უნდა იქნას სასწავლებლის სპეციალურ თანხიდან. საქართველოს ისტორია სავალდებულო უნდა იქნეს არა ქართველთათვისაც, მაგრამ რადგანაც მოწაფეთ ქართული ენა ჯერ-ჯერობით არ იციან, მისი სწავლება დროებით რუსულად უნდა მოეწყოს. ამ საგნისთვის საჭიროა ერთი მასწავლებელი დაკმაყოფილებულ უნდა იქნეს სასწავლებლის სპეციალურ თანხიდან.

✦ **სპეკულიაციის წინააღმდეგ კანონი.** 1 ოქტომბრიდან ძალაში შედის სპეკულიაციის წინააღმდეგ ეროვნულ საბჭოს მიღებული კანონი.

✦ **ქართველ სტუდენტთა** ერთმა ჯგუფმა სთხოვა განათლების სამინისტროს, რათა მთავრობამ შუამდგომლობა აღძრას გერმანიის დელეგაციის წინაშე, რომ 100 ქართველ სტუდენტს ნება დართონ დაუბრკოლებლივ გერმანიაში გამგზავრების უმაღლეს სწავლის მისაღებად.

✦ **დანიშვნა.** ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტროს საერთო საქმეთა დეპარტამენტის უფროსი ზურაბ მაჩაბელი დაინიშნა საგარეო საქმეთა კანცელარიის ვიცე დირექტორად.

✦ **ბუღალტერიის კურსები.** ამ დღეებში თფილისში მიხეილის პროსპექტზე № 132 გაიხსნება ბუღალტერიის კურსები, რომელიც ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტროს დაექვემდებარება.

✦ **კრება.** ახალი კლუბის დარბაზში კვირას, 2 ნოემბერს (ახ. სტ.) დღის 12 საათზე დანიშნულია ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების რწმუნებულთა საზოგადო კრება განსახილველი საგნები: 1) 1916—1917 წლების საზოგადოების გამგეობის მოქმედების ანგარიში (§ 18). 2) სარევიზიო კომისიის მოხსენება. 3) მთავარი გამგეობის მოხსენება საზოგადოების სამოქმედო გეგმის შესახებ 4) 1919 წ. ხარჯთ-აღრიცხვა. 5) მთავარი გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრთა არჩევა (§§ 17, 31). სასკოლო, ბიბლიოთეკებისა და სახალხო კითხვების მომწყობი, წიგნების გამომცემელი და სამუზეუმო სექციათა წევრების არჩევნები. საზოგადო კრებას ესწრებიან განყოფილებათა რწმუნებულები (თანახმად წესდების მე 15 მუხლისა, რწმუნებულებს მიეცემათ კრებაზე შესასვლელი ბილეთები. პროვინციებიდან ჩამოსულმა რწმუნებულებმა უნდა წარმოადგინონ სათანადო საბუთები იმის დასამტკიცებლათ, რომ ისინი ნამდვილათ არჩეულნი არიან.

✦ **ნებართვის მიღება.** გაზეთში მოთავსებული იყო ცნობა, რომ საქართველოს ტერიტორიიდან გასვლის ნებართვის მიღება შეიძლება გუბერნიის კომისარისა და მილიციის უფროსისაგანაო—შეცდომაა. ეს საქართველოს ტერიტორიიდან საზღვარ გარეთ გასვლის ნებართვისა და მოწმობის მიღება შეიძლება მხოლოდ გუბერნიის კომისარისაგან.

✦ **სასამართლოში.** საქართველოს რესპუბლიკის საგანგებო სასამართლოს თავმჯდომარეთ მთავრობამ დანიშნა ნაფიცი ვექილი ივანე ჯაფარიძე, მის ამხანაგად თფილისის ოლქის სასამართლოს წევრი კარასაევი. ბრალმდებლათ თფილისის ოლქის სასამართლოს ბრალმდებლის ამხანაგი ვასილინი და მის ამხანაგათ მელქისედეგ კანდელაკი. წევრებათ: სილიბისტრო ჯიბლაძე, ზაქარია ჩიჩუა, ილია ბადრიძე, დავით ტატიშვილი და ქრისტეფორე რაჭველიშვილი.

✦ **შაქრის აღმოჩენა.** მანთაშევის ქარვასლაში საგანგებო რაზმის უფროსის თანაშემწე ფაჩულიამ აღმოაჩინა 50 ვაგონი შაქარი, რომლის პატრონი ჯერ არა სჩანს.

— სიონის ქუჩ. საგანგებო რაზმის უფროსის თანაშემწე ფაჩულიამ აღმოაჩინა 1500 ფუთი შაქარი.

✦ **ფართლეულობის აღმოჩენა.** აფრიკიანის ქარვასლაში საგანგებო რაზმის უფროსის თანაშემწე პ. ზ. ფაჩულიამ სომხეთა ცენტრალურ კომიტეტის საწყობი დაბეჭდა, სადაც აღმოჩნდა 1 მილიონ მანეთის ფართლეულობა.

✦ **ექსპედიციის ბონების გამტაცებელთა დატუსაღება.** ფოთიდან დაბრუნდა თფილისის სისხლის სამართლის მილიციის უფროსი პეტრე ჩაჩავა, რომელსაც ფოთში დაუტუსაღებია 3 კაცი ექსპედიციიდან ბონების გამტაცებეთაგან და აღმოუჩენია 75000 მან. ექსპედიციიდან გატაცებული ფული.

— თფილისის სისხლის სამართლის მილიციის უფროსმა ბანძაში დაატუსაღა ექსპედიციიდან ფულის ერთი მძარცველთაგანი პავლე ვერულია, რომელსაც თან აღმოაჩნდა 32 ათასი მანეთი, მეორე მძარცველი ჭავჭანიძე ხონში დაუტუსაღებიათ, რომელსაც 40 ათასი მანეთი აღმოსჩენია.

✦ **ქურდობა.** 26 სექტემბერს ღამით ფილაროვის სახლიდან ბოროტ-მოქმედებმა წაიღეს 16 ათასი მანეთი რუსული ფული, 30 ათასი მანეთი ბონები, ოთხი რევოლვერი და სხვადასხვა საქონელი, სულ 134,000 მან. ფული და საქონელი.

— 25 სექტემბერს მადათოვის ქუჩაზე ბოროტ გამზრახველებმა კოლდაჩიანცის მაღაზიიდან წაიღეს 86 ათასი მანეთის საქონელი.

✦ **ბოროტმოქმედებანი.** კახეთის გზაზე, ნავთლუღის იქით 26 სექტემბერს საღამოთი გზათ მომავალ მაზრის მილიციონერებს: იოსებ ეპიტაშვილს, იაგორა იმედაშვილს და სიმონა ზუკაკიშვილს დაეცნენ 15 შეიარაღებული ჯარისკაცთა ტანთსაცმელში და ყველანი გაცარცვეს, წაართვეს ფული 2000 მან. ვერცხლის ქამარი საათების თოფები და რაც კი ზედა ჰქონდათ. ზუკაკიშვილი იქვე მოჰკლეს და მეორეებს თოფის კონდახებით თავები დაუჩეხეს. ამ ამბის შემდეგ მიღებულ იქნა ზომები და კომისარმა შეიპყრო ჯარისკაცები: გვიმბრაძე და ნასყიდაშვილი, რომელთაც აღმოაჩნდათ ზედ გვიმბრაძეს გერმანული ვინტოვკა სისხლში მოსვრილი და ნასყიდაშვილს დამტვრეული ვინტოვკის კონდახი. შეპყრობილნი ოქმით და საბუთებით გადაეცნენ მაზრის კომისარს.

— 28 სექტემბერს მიხეილის ქუჩაზე № 131 ბოროტმოქმედებმა ხანჯლით მოჰკლეს ა. მაგაკოვი.

— 29 სექტემბერს ღამით ბოროტ გამზრახველებმა მოჰკლეს თფილისის საარტილერიო საწყობის დარაჯი.

— საქართველოს სამხედრო გზაზე 24 სექტემბერს ღამე ავაზაკები თავს დაესხნენ ჩანგალიძის მუშებს, წაართვეს ორი ძროხა, ორი ცხვარი და თხა. საბურთალოს კომისარიატმა მძარცველების კვალს მიაგნეს და შეიპყრეს. ისინი აღმოჩნდენ ნიკოლოზ ჭონიაძე და ვას. ამირანიშვილი. ამავე პირებს იმავე ღამეს გაეძარცვათ მეურმე ალექსი ფანცქალაშვილი, და დაჭრილი ხრამში გადაეგდოთ.

✦ **სახალხო უნივერსიტეტი.** დღეს მოხდება სახალხო უნივერსიტეტის გახსნა. მომავალ სამოსწავლო წელში მუშაობის გეგმის შესახებ გაკეთებულ იქნება მოხსენება და აგრეთვე სიტყვებს წარმოსთქვამენ ცენტრ. სახ. უნივერსიტეტის ხელმძღვანელნი. ხვალ დაიწყება ლექციების კითხვა და მეცადინეობა სახ. კონსერვატორიაში. იქვე სდგება ჯგუფი ქართული ენის შესასწავლად. დაწვრილებით ყოველგვარი ცნობების მიღება შეიძლება უნივერსიტეტში (მიხეილის ქ. № 19).

✦ დღეს, 1 ოქტომბერს, სახალხო უნივერსიტეტის განყოფილებაში, ნაძალადევის თეატრში (სადგურის ზევით), საღამოს 7 საათზე მოხდება ამ წლის დასაწყისისთვის პირველი ქართული ლექციის დაწყება. განყოფილების გახსნას დაესწრება ლექტორთა მთელი შემადგენლობა. შესავალ. სიტყვას: სახალხო უნივერსიტეტის მნიშვნელობაზე და საერთოთ განათლების, ცოდნის შეძენის საჭიროებაზე სიტყვას წარმოსთქვამს ილ. ნაკაშიძე და გ. ნათაძე წაიკითხავს ლექციას: „მსოფლიო ისტორიის შესავალზე“. უნდა აღინიშნოს, რომ წელს ბევრი აღმოჩნდა ქართულათ ლექციების მკითხველთა მსურველნი. ყველა მსურველთ არ აქვთ საშუალება ლექციები წაიკითხონ, მაგრამ მომავალ შაბათს საღამოთ შემუშავდება ლექტორთა სია. ჯერჯერობით კი ლექციებს წაიკითხავენ შემდეგი ლექტორები: მ. არსენიძე: სოციალიზმის ისტორია, ილ. ნაკაშიძე: ევროპიელ ხალხთა ცხოვრება და მწერლობა (ბუნდოვანი სურათებით), გ. ნათაძე: მსოფლიო ისტორიის შესავალი, სერ. ჟორჟოლიანი: ქართული ლიტერატურის ისტორია, პოლიტიკური ეკონომია და უფლების ისტორია, ხუციშვილი: მსოფლიო ისტორია, კალ. ქავთარაძე: ფიზიკა, დეკანოზიშვილი: ასტრონომია. უნივერსიტეტის პროგრამა თანდათან შეივსება და მომავალში მოწესრიგდება დანარჩენ საგანთა შესახებ ლექციების კითხვა.

კ რ ე ბ ე ბ ი.

— დღეს სრულ 4 საათზე შესდგება ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანიზაციების ცენტრალური კომიტეტის კრება. კომისიის წევრები აუცილებლივ 3 საათზე უნდა გამოცხადდენ.

— ოთხშაბათს, 2 ოქტომბერს, საღ. 5 საათზე შესდგება კრება დემოკრატიულ კლუბის „მუშტაიდის“ გამგეობისა, საცა გარჩეულ იქნება საკითხები კლუბის მომავალი არსებობის შესახებ. რადგანაც მეტად საყურადღებო კითხვებია გასარჩევი, ყველა წევრების დასწრება აუცილებელია.

მთავრობაში

სამხედრო მინისტრის მოხსენებით მთავრობამ დაადგინა: სამხ. მინისტრის მიერ წარმოდგენილი დებულების პროექტი სამხ. საველე სასამართლოს შესახებ მოწონებულ იქმნას იმ ცვლილებით, რომ ამ სასამართლოებს დაერქვას საგანგებო სამხედრო და არა სამხედრო საველე სასამართლოები. ეს პროექტი გადეცეს ეროვნულ საბჭოს.

—

იუსტიციის მინისტრის მოხსენებით, დაინიშნა საგანგებო კომისია სამხედრო, შინაგან საქმეთა და იუსტიციის სამინისტროების წარმომადგენლებისაგან, რომელსაც მიენდო სასამართლოს გამომძიებლებთან შეთანხმებით ყოველ თითეულ შემთხვევაში იმის გადაწყვეტა, ბრალდებული გამოსაშვებია ციხიდან თუ არა.

ბაქოს ქართველები

ბაქოდან ჩამოვიდენ ბაქოში მცხოვრებ ქართველთა ეროვნული საბჭოს წარმომადგენლები თავმჯდ. ვლ. ბაქრაძე და წევრი ალ. ჟორჟოლიანი. მოხსენება გაუკეთეს მთავრობას ბაქოში მცხოვრებ ქართველთა მდგომარეობის შესახებ. მოხსენების მთავარი აზრია იქაურ ქართველთა ინტერესების დაცვაზე ზრუნვა და მატერიალური დახმარება ბაქოს ოპერაციების დროს ნივთიერად დაზარალებულებს. დღემდე მათი ინტერესების დამცველი იყო ბაქოს ეროვნული საბჭო, მაგრამ დღეს აუცილებლათ საჭიროა დაჩქარებით იქნას გაგზავნილი საქართველოს რესპუბლიკის დიპლომატიური წარმომადგენელი. განსაკუთრებით საჭიროა ეს იმიტომ, რომ თითქმის იქაურ ქართველობის 60—70 პროცენტს სურს საქართველოში დაბრუნება. 3,000 კაცამდე უკვე ჩაწერილია წამომსვლელთა სიაში. ადერბეიჯანის მთავრობა დაჰპირებია მათ მატარებლის მიცემას, ხოლო განუცხადებია, რომ სასტიკი ჩხრეკა იქნება გზაზე და გამოსვლის დროს მათ დამნაშავენი არ გამოჰყვენო. (დამნაშავეთ უწოდებენ მათ, ვინც ძარცვა გლეჯაში იღებდენ მონაწილეობას). თუ რაიმე დამამტკიცებელი ნივთი და საბუთები ამისა არ აღმოაჩნდათ, მაშინ გარეგნული შეხედულებით (თვალებით, თავის ქალაჲი და სხვა ნიშნებით), იქნება დამნაშავეთა აღმოჩენაო. ვლ. ბაქრაძემ აღძრა საქართველოს მთავრობის წინაშე შუამდგომლობა, რომ ამის შესახებ მიიღოს შესაფერი ზომები, რომ გაუგებრობით მართალი ხალხი არ დაზარალდეს. მთავრობამ განუმარტა ბაქოს ეროვნულ საბჭოს თავმჯდომარეს, რომ დიპლომატიური წარმომადგენელი აზერბეიჯანის რესპუბლიკაში უკვე დანიშნულია, ხოლო სანამდის ის შესძლებდეს იქ გამგზავრებას [illegible], მანამ სათანადო მანდატი [illegible] ხსენებული ბაქრაძე. მას შეუძლია ყოველგვარი მოლაპარაკება აწარმოოს ბაქოს მთავრობასთან, როგორც საქართველოს ოფიციალურმა წარმომადგენელმა და იზრუნოს ბაქოში მცხოვრებ ქართველთა უფლებრივ და ნივთიერ მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად, ამხ. ვლ. ბაქრაძე ამ დღეებში გაემგზავრება ბაქოში.

„ინტერესი გაზეთის წაკითხვისა მოკლებულია“

ქალაქ გორის თვითმართველობისაგან ამა წლის 26 ოქტომბრის თარიღით და 1625 ნომრით შემდეგი შინაარსის წერილი მივიღეთ: გაზეთ „ერთობის“ რედაქციას. ქალაქ გორის თვითმართველობა გთხოვთ შეაჩეროთ გამოგზავნა თქვენი გაზეთისა „ერთობა“ ქალაქის თვითმართველობაზე იმის გამო, რომ გაზეთი ძრიელ გვიან მოდის ქ. გორში, ხანდახან მესამე დღეს, როდესაც სრულიად ინტერესი გაზეთის წაკითხვისა მოკლებულია. ამასთან გთხოვთ გამოგზავნოთ ანგარიში აქამდინ მიღებული გაზეთისა. გამგეობის წევრი ტერ სტეფანოვი, მდივანი—ა. მელიქიშვილი“.

კერძო პიროვნებასთან რომ გვქონდეს საქმე, ჩვენ არაფერს ვიტყოდით—„კაცია და გუნებაო“—იტყვიან, მაგრამ არ შეგვიძლია აგრე მოვიქცეთ, როცა საქმე გვაქვს ქალაქის თვითმართველობასთან, საზოგადო დაწესებულებასთან.

საწინააღმდეგო არც მაშინ გვექნებოდა რაიმე, რომ ეს საზოგადო დაწესებულება ჩვენი გაზეთის მიმართულებით იყოს უკმაყოფილო და იმიტომ გვთხოვდეს შეწყვეტას.

მაგრამ, როდესაც იმის გამო აბდენს გორის ქალაქის თვითმართველობა „ერთობის“ ექსორიას ამ დაწესებულობიდან, რომ გაზეთი გვიან მოდის, ეს ჩვენ მიგვაჩნია დაუშვებლათ.

რაც შეეხება გაზეთის შეწყვეტას, ეს ისედაც მოხდება, უკეთუ წასამატ წლიურ ფასს არ გამოგზავნის გორის ქალაქის თვითმართველობა!

ფოსტის მართველობის ყურადღებას მივაქცევთ საზოგადოთ გაზეთების გვიან მიწოდებაზე ხელის მომწერთათვის.

გორის ქალაქის თვითმართველობას იმ გარემოებაზე, რომ ფოსტის უწყებისთვის სავალდებულო არ არის ქალაქის თვითმართველობათა წერილების უფასოდ დარიგება.

საზოგადოთ უნდა აღინიშნოს, რომ ამ მხრით ჩვენი საფოსტო უწყება მოიკოჭლებს. მხოლოდ ბეჭედი კი დაასვით პაკეტზე და არავინ არ კითხულობს—გაქვთ უფასოდ გაგზავნის უფლება თუ არა.

სხვათაშორის, ამ არა სასურველ მოვლენასაც უნდა მიაქციოს ჯეროვანი ყურადღება საფოსტო უწყებამ.

მოვალეობის მსხვერპლნი

გიორგი ლაკაპოვი.

სადგურის რაიონის სახალხო გვარდიამ კიდევ დაჰკარგა საუკეთესო ამხანაგი—გიორგი ლაკაპოვი. გიორგი, რომელიც გასული წლის ნოემბრიდან ირიცხებოდა გვარდიაში, პირნათლად და გმირულად ასრულებდა თავის მოვალეობას. ის ყველა გამოსვლებში ღებულობ[illegible] და მონაწილეობას. სადახლოდან [illegible] ბრუნების შემდეგ ის სხვა ამხანაგებ[illegible] ერთად მე 3 ჯავშნიან მატარებელზე [illegible] ნა გაგზავნილი რაიონული შტაბის მი[illegible] გიორგიმ თავისი ენერგიული მოქმ[illegible]ბით ამხანაგებში სიმპატია და სი[illegible]რული დაიმსახურა. სექტემბერის [illegible] ველს ის ჯავშნიანს მოყვა თფილისის [illegible] გურზე და ჩვენც გვინახულა. სჩანდა, [illegible] უნდა ყოფილიყო. სხვათა შორის ს[illegible] „მე ჯავშნიანს უნდა გავანებო თ[illegible] თქვენთან ერთად უნდა ვ[illegible]არო[illegible] დიციაში, მე ბრძოლა მწყურია[illegible]გრამ აღარ დასცალდა მას გა[illegible] სისრულეში მოყვანა: ხოლერამ [illegible] ლა გიორგი.

მშვიდობით ამხანაგო! შენი [illegible] ჩვენს გულში მარად დარჩება, [illegible]ბის მაგივრათ ჩვენ შენი ამხან[illegible] ვისუფლებისათვის ბრძოლაში [illegible] დაველრით მტერთან და ამით [illegible] ჩვენს ვალს.

თედო ს[illegible]

დუშეთის მაზრის ს[illegible] გიდან

ფასანაური უმშვენიერეს კ[illegible] ლება. „სხვა საქართველო [illegible] რომელი კუთხე ქვეყნისა“—[illegible] ლიეთ გაგონდებათ მგოსნის [illegible] სანაური შემოფარგლულია [illegible] ზე უმშვენიერესი მთებითა [illegible] როცა შესდიხართ ფასანაურ[illegible] ში გგონიათ დასტოვეთ ცოდ[illegible] და ზეჰქვეყნიურს, ზღაპრულ[illegible] გადახვეწილით. ასეთი ბუნების ისვენებს კაცთა სივერაგით

ამას უწოდებს პ. კახიანი სრულ დამშვიდებას.

ფასანაური ჯვარედინ გზაზეა გაშენებული. აქ ერთდებიან გუდა მაყრიდან და ხევიდან მომავალი გზები. როგორც ქსნის ხევის სარჩო დოვლათი ახალ-გორში იყრის თავს—ისე მთიულებისა გროვდება ფასანაურში. მთის ხალხი ნამეტანი მიმნდობი და გულუბრყვილოა. ამიტომ იგი ადგვილად უვარდება ხელში ჩარჩბაცაცებს. მე ვნახე უმშვენიერესი სახლები და დუქნები იმ ვაჭრისა, რომელიც მთიულთა ნათლი-მამობით და „ყონაღობითაა“ შეძენილი. საკმარისია მთიული გვერდით მოისვა, კაი-კაი სამეგობრო სიტყვები უთხრა და შენს ყურმოჭრილ ყმად გადაიქცევა. მთელი მათი ქონება აქაურს ვაჭრებს უვარდებათ და მაინც მათს ქებაში არიან. საჭიროა ჯეროვანი ყურადღება მიექცეს მთასა, რომ ხალხი განთავისუფლდეს ჩარჩთა „ოპეკუნობისაგან“.

ფასანაურში არსებობს კოოპ., მაგრამ იგი, როგორც სხვა სოფლებისა სდგას თავის განვითარების დაბალს საფეხურზე. მათ ჯერ-ჯერობით მხოლოდ პირველი ნაბიჯი გადასდგეს. შეიძინეს ის, რასაც ქალაქი ამუშავებს სოფლებისათვის. ამას მეორე ნაბიჯიც უნდა მოჰყვეს. კოოპერატივებმა, თუ უნდათ, რომ ხალხს სიკეთე მოუტანონ—უეჭველად უნდა შეიძინონ ყველა ის, რაც მთიულებს ჩამოაქვთ ბარში გასაყიდად.

მხოლოდ ამ გზით შეიძლება ჩარჩების ლაგმვა და მთიულების ილაჯგაწყვეტილი ცხოვრების გაუმჯობესება.

კოოპერატივებმა რომ მთიულებისაგან [illegible]

გაზ. „ერთობის“
მკითხველთა საყურადღებოთ!
გაზეთის გამოსაცემ ხარჯების გადიდების გამო 1 ოქტომბრიდან გაზ. „ერთობა“ ეღირება როგორც თფილისში ისე პროვინციაში
ერთი თვით 12 მ., ცალკე ნომერი 50 კ.
აგენტებს დაეთმობათ ცალი 42 კაპ.

მასწავლებლობა). ამ საგანს სხვა ძირითად საგნის მასწავლებელნი ინაწილებდენ და შეძლებისდაგვარად ასწავლიდენ.

დღეს მდგომარეობა გამოიცვალა, ქართული უკვე სახელმწიფო, ეროვნული სკოლის სასწავლო ენაა, თვითოეული სკოლისათვის არა ნაკლებ ორი კაცისა შეიქმნა საჭირო და აი სწორედ აქ იჩინა თავი რიგიანად მომზადებულ მასწავლებელთა სიმცირემ,—უმაღლესად განათლებულნი 2 პროც. არა გვყავს და როგორ მოვიქცეთ ამ შემთხვევაში: დავტოვოთ სკოლები სრულიად უმასწავლებლოდ, თუ დროებით ამ ნაკლის შესავსებლად მივმართოთ ისეთ მასწავლებელთ, რომელთაც, მართალია, ქართულ ფილოლოგიაში უმაღლესი განათლება არ მიუღიათ, მაგრამ რამდენიმე წლის განმავლობაში ამ საგანს ასწავლიდენ და სპეციალურ კომისიებისა და სკოლის მეთვალყურეთა მოწმობით, შეუძლიანთ რიგიანად მასწავლებლობა?

ამ გარემოებას ჯერ კიდევ ამიერკავკასიის მთავრობამ მიაქცია ყურადღება და მიმდინარე წლის 29 იანვარს გამოსცა კანონი (რომელიც დღე'აც ძალაშია და რომლითაც ჩვენ ვხელმძღვანელობთ) ეროვნულ საგანთა მასწავლებლების შესახებ, რომლის ერთ მუხლში ნათქვამია: ყველა ის მასწავლებელი, რომელთაც უმაღლესი განათლება არ მიუღიათ და რომელნიც ეროვნულ საგანს 1918 წლის 1 იანვრამდე ასწავლიდენ, დამტკიცებული იქნებიან შტატის მასწავლებლად წინანდელის სამსახურის ჩათვლით, ხოლო ჯამაგირი, პენსია და ხუთეულები მიეცემათ ისე, როგორც უმაღლეს[illegible] განათლებულთაო და იქვე დამატებულია: ეს კანონი ძალაში შედის 1917 წლის 1 სექტემბრიდანო. ამ კანონის ძალით ბევრი უცენზო მასწავ. დაამტკიცეს, რასაკვირველია, სათანადო კომისიებისა და ან პედაგოგიურ საბჭოთა და სკოლის უფროსის ატესტაციის შემდგომ. თვით ხონშივე, საოსტატო სემინარიაში, სადაც ქართული ენის მასწავლებლობა გაცილებით უფრო პასუხსაგებია, უცენზო მასწავლებელია, ქუთაისშიაც და თფილისშიაც არ მოიპოება უმაღლესი განათლებით აღჭურვილნი: დიდი ნაწილი სულ უცენზო და უუფლებოა. პროვინციაზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია. განათლების სამინისტრომ იმ თავითვე მიაქცია ყურადღება ამ არა ნორმალურ მდგომარეობას და აღნიშნულ კანონის მოქმედება შეზღუდა: არა-უმაღლესად განათლებულთ მიანიჭა საშუალო სკოლის მხოლოდ უმცროს კლასების მასწავლებლობა და ისიც დროებით.

სამი წლის შემდგომ ჩვენი სახელმწიფო უნივერსიტეტი მოგვცემს სათანადო მომზადებულ მასწავლებელთ, რომელნიც თანდათან დაიჭერენ უუფლებოთა ადგილებს.

გადაწყვეტილია აგრეთვე დაარსდეს სათანადო კომისიები, სადაც მსურველთ შეუძლიანთ გამოიცადონ და მიიღონ საშუალო სკოლის მასწავლებლის ხარისხი.

მანამ კი განათლების სამინისტროს აზრით სკოლის სავსებით უმასწავლებლოდ დატოვება ყოვლად შეუძლებელია.

რასაკვირველია, სამინისტრო დიდი სიფრთხილით ეკიდება ყოველი უცენზო მასწავლებლის დანიშვნას: განსაკუთრებით ყურადღებას აქცევს მასწავლებლის საერთო მომზადებას, საგნის ცოდნას და ამ შემთხვევაში სავსებით ემყარება სკოლის ხელმძღვანელისა, პედაგოგიურ რჩევისა და ან სათანადოდ დანიშნულ კომისიების ატესტაციას.

კერძოდ ხონის გიმნაზიაში ქართული ენის მასწავლებლების დანიშვნის დროსაც ამგვარად მოიქცა სამინისტრო და ამ მხრივ საგულისხმოა, როგორი ატესტატი მიუცია მაგალ. გიორგი ბერიძისათვის გიმნაზიის პედაგოგიურ რჩევასა და დირექტორს:

Г. М. Беридзе давалъ уроки грузинскаго языка въ младшихъ классахъ Хонской мужской гимназіи съ 1913 года. Къ преподаванію относился всегда усердно, манкировки уроками никогда не замѣчалось. Дисциплина у Беридзе на урокахъ всегда образцовая. Успѣховъ въ занятіяхъ Беридзе всегда достигалъ значительныхъ даже и въ то время, когда національные предметы считались необязательными и на нихъ въ школѣ смотрѣли какъ на неизбежное зло. Директоръ въ этомъ году, посѣтивъ уроки г. Беридзе вынесъ самое радужное впечатлѣніе; въ немъ виденъ опытный учитель, преподаватель умѣло и ясно ставитъ вопросы; методъ преподаванія катехическій. Письменныя работы ведутся аккуратно, тетради исправляются безукоризненно.

Беридзе съ сослуживцами въ высшей степени корректенъ. Къ службѣ относится добросовѣстно. Пед. коллегія видитъ въ Беридзе образцоваго служаку.

ხელს აწერს დირექტორი მ. ჭავჭავაძე და თანვე დასძენს: Беридзе всегда выполнялъ работы вполнѣ добросовѣстно. Я со своей стороны могу засвидѣтельтвовать рѣдко аккуратное отношеніе Беридзе къ службѣ и находилъ бы его вполнѣ достойнымъ учителемъ національныхъ предметовъ въ младшихъ классахъ гимназіи.

ქალალდზე მინისტრის ამხანაგის წარწერაა: დამტკიცდეს თანახმად შუამდგომლობისა უმცროს კლასების მასწავლებლად.

ასეთია საქმის ნამდვილი ვითარება და თუ შეიძლება ვისიმე შესახებ თქმა, განათლების მინისტრი შეცდომაში შეიყვანაო, უპირველესად ყოვლისა ეს გიმნაზიის პედაგოგიური რჩევაა და ის დირექტორი, რომელსაც კორესპონდენტისათვის ვითომდა გადაუცია საშინელი ამბავი გ. ბერიძისა და ივ. რუხაძის დანიშვნის შესახებ.

განათლების მინისტრის მდივანი ა ჭუმბაძე.

კიდევ მომარაგების კომიტეტის შესახებ

18 სექტემბერს მომარაგების კომიტეტის თანამშრომელთა დელეგატების კრების მონდობილობით ამავე კრების პრეზიდიუმის წევრებმა: ი. საბაშვილმა, ვ. კალანდაძემ და ვ. ჯაველიძემ დაათვალიერეს საქართველოს რესპუბლიკის ქონება, რომელიც იმყოფება ნავთლუღის რაიონის საწყობებში. აღნიშნულმა პრეზიდიუმის წევრებმა 20 სექტემბერს ვრცელი წერილობითი მოხსენება წარუდგინეს დელეგატთა კრებას. როგორც მოხსენებიდან გამოირკვა, ნავთლუღის რაიონში რესპუბლიკას ჰქონებია მრავალ. მილიონ მანეთად ღირებული სხვადასხვა საქონელი.

ყველა ეს ქონება აღმოჩნდა მოთავსებული 19 საწყობში. დარაჯთა რიცხვი უდრის 20 კაცს, რომლებიც, თუ გინდ ყველანი კეთილსაიმედონიც იყვნენ, ფიზიკურადაც ვერ შესძლებენ ამ ქონების დაცვას, რადგანაც ყველა ეს საწყობები ერთობ დიდი მანძილით არის დაშორებული ერთი მეორესაგან. მთელი ეს ქონება ღვთის ანაბარად ყოფილა მიგდებული. კომისიის წევრები გაკვირვებული არიან, რომ დღემდის მოუღწევია თუ გინდ ამ პატარა ნაწილს იმ ვებერთელა სიმდიდრისა, რომელიც ნავთლუღის რაიონში მოთავსებულ 3 პუნქტს—155 საევაკუაციოს, საკვებ და განმანაწილებელს—ეკუთნოდა და რომელიც დღეს შეადგენს რესპუბლიკის საკუთრებას. უმეტესი ნაწილი იმ საწყობებისა, რომელშიაც არის მოთავსებული ეს ქონება, წარმოადგენს უბრალო ფიცრულ შენობას. ერთი მაგრათ ფეხის კვრა საკმაოა, რომ გვერდები შელეწო. არც ერთი საწყობში არამც თუ რკინის ბადეს, არამედ მთელ მინებსაც ვერ ნახავთ ჩარჩოებში. ფანჯრებზე შიგნიდან არის მოჭედილი ფიცრის ნატეხები, რომლებიც ერთი ხელის წაკვრით შიგნით ჩაცვივა. ყველა ამ ცხრამეტ საწყობს განაგებს ერთი პირი, რომელსაც აბარია როგორც კარებისა და ბოქლომების კლიტეები, ისე კარებზე დასადები ბეჭედიც. საქონლის გაცემაზე საკონტროლო განყოფილების წარმომადგენელი იშვიათად ესწრება და თუ გინდ ყოველთვის ესწრებოდეს, არავითარი პრაქტიკული მნიშვნელობა არ ექნება, ვინაიდან კლიტეები და ბეჭედი აბარია გამგეს.

ნავთლუღის რაიონში მომარაგების კომიტეტის განკარგულებაში გადასულა რამოდენიმე ათეული ფიცრული ბარაკი, რომლებიდან დარღვევას და დატაცებას გადარჩენია ჯერ-ჯერობით 5—6 ბარაკი და რომლებიც სულ ახლო მომავალში უეჭველად ისევე გაჰქრება, როგორც მათი უმეტესი ნაწილი. იმ ვებერთელა საზარმაცათვის, რომელშიაც განმანაწილებელ პუნქტს საკმაოდ ჰქონებია მოთავსებული, ფიცრული გვერდები სულ შემოუცლიათ [illegible] ჯერი მიდგა რკინის სახურავზე და იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ამ დღეებში სახურავიც გაიყიდება ერთ-ერთ ბაზარზე.

რომ მთელი ორგანიზაცია მომარაგების კომიტეტისა იმ თავიდანვე ისე იყო დაყენებული, რომ ის ვერ უძლებდა ვერავითარ კრიტიკას, ეს ყველამ კარგად იცის და შეიძლება ეს ძველი მემკვიდრეობაც იყოს მიზეზი, რომ განახლებულმა კომიტეტმაც ვერ გამოიჩინა უნარი იმ ვებერთელა ქონების მოვლა-პატრონობისა, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის საკუთრებაში გადმოვიდა. ადვილი წარმოსადგენია, თუ რამდენი ქონება დაეკარგა რესპუბლიკას ისეთი უწესო საქმის დაყენების გამო, როგორიც გადაეშალა თვალწინ დელეგატთა კრების პრეზიდიუმს.

მიიღო რა მხედველობაში ყველა ეს, პრეზიდიუმის წევრები უთითებენ ვისაც ჯერ არს შემდეგ ზომებზე:

1) დაუყონებლივ იქნას გადმოტანილი ყველა ის ქონება, რომელიც დღეს იმყოფება ნავთლუღის რაიონში, განსაკუთრებით მისი უფრო საჭირო და ძვირფასი ნაწილი. ეს კი ადვილი მოსახერხებელია, რადგანაც ყველა საწყობები იმყოფება რკინის გზის ლიანდაგის მახლობლად და შესაძლებელია ქონების რკინის გზით გადმოზიდვა ცენტრალურ საწყობში.

2) თუ, ვინიცობაა, დაუყოვნებლივ ამ ქონების გადმოტანა მთავარ საწყობში მოუხერხებელია, იმ შემთხვევაში ეს ქონება იქნას ერთ ანუ რამოდენიმე უფრო საიმედო საწყობში თავმოყრილი და არა დანაწილებული 19 საწყობში, როგორც ეს დღესაა.

3) გადიდებულ იქნას რიცხვი დარაჯთა, რადგანაც 20 დარაჯი 19 საწყობისათვის, რომელიც გაფანტულია დიდ მანძილზე, ერთობ მცირეა.

4) შეწყვეტილ იქნას სხვადასხვა მოსაზრებით საქონლის გაცემა ნავთლუღის რაიონის საწყობებიდან, სანამ იქ გამეფებული პირობები არ შეიცვლება.

5) დარღვეულ იქნას დატაცებისაგან გადარჩენილი ყველა ფიცრული ბარაკები და მასალა შენახულ საიმედო ადგილას.

6) საკონტროლო განყოფილების წარმომადგენელი უეჭველად უნდა ესწრებოდეს არამც თუ საქონლის გაცემის დროს, არამედ ყოველ კარების გაღებისა და დაკეტვის დროს. ბოქლომებისა და კარების გასაღებები უნდა ებარებოდეს გამგეს, ხოლო ბეჭედი კონტროლის წარმომადგენელს.

7) ყველა ჭუჭყიანი საცვლები, საბნები, ზეწრები და ხალათები, რომლებიც ლპება უპატრონოთ, უნდა გაცემული იქნას გასარეცხათ.

8) არამც და არამც არ იქნას გადაცემული საინტენდანტოზე ის ქონება, რომელიც მოთავსებულია „საეტაპო სატრანსპორტო განყოფილებაში“. იმ ქონებიდან საინტენდანტოს შეიძლება დაეთმოს მხოლოდ მცირედი ნაწილი სპეციალური დანიშნულებისა.

ეს მუხლი გამოწვეულია იმ ხმებით, რომელიც ამ საწყობზეა გავრცელებული, თითქოს მომარაგების კომიტეტს პრინციპიალურად გადაეწყვიტოს მისი საინტენდანტოზე გადაცემა. იმ დროს, როცა თითქმის მთელ რესპუბლიკის ტერიტორიაზე შიმშილობა მძვინვარებს და გლეხები ფულის ნაცვლად პურში მოითხოვენ მათთვის საჭირო ნივთებს, რომლებიც ამ საწყობში ბლომად მოიპოვება, ამ დროს მისი საინტენდანტოზე გადაცემა კომისიის აზრით არამც თუ მიზანშეწონილია, არამედ დანაშაულობაცაა.

დელეგატთა კრებამ, მოისმინა რა მოხსენება, რომლის შინაარსი მოკლეთ მოგვყავს ამ წერილში, ყველა დებულებები უკამათოდ მიიღო, კომისიის წევრებს გამოუცხადა მადლობა და მათ დაავალა, რათა ეს მოხსენება მათ წარუდგინონ მომარაგების კომიტეტს და ზ. მიწათმოქმედების მინისტრს, რომელსაც ექვემდებარება მომარაგების კომიტეტი.

ი. საბაშვილი.

მუშათა შორის

ქუთაისის მუშათა კლუბი. ამ რამოდენიმე ხნის წინათ ქუთაისის პროფესიონალური კავშირების ცენტრალური საბჭოს გამგეობამ ერთი საყურადღებო ნაბიჯი გადადგა, ეს ნაბიჯი გამოიხატებოდა იმაში, რომ მან განიზრახა ქუთაისში მუშათა კლუბის დაარსება; დღიდან თავის დაარსებისა, კავშირთა საბჭო მუდამ სცდილობდა ასეთი კლუბი დაეარსებია, და აი ერთს თავის კრებაზე ამ სურვილს რეალური გამოსახულება მისცა, გამგეობამ გარდა კავშირთა საბჭოს წევრებისა, მოიწვია მუშათა მოძრაობასთან დაახლოვებული ამხანაგები და ცხრა პირისაგან აირჩია ე. წ. საკლუბო კომისია, რომელთაც საბჭომ დაავალა, რომ მუშათა კლუბის დაარსებისთვის ეზრუნათ და ყოველივე ზომები მიეღოთ მისი დაჩქარებით განხორციელებისთვის, ეს კომისიაც შეუდგა მუშაობას, შეუდგენ კლუბისთვის ნივთიერი საშუალების გამოძებნას და ამ მ[illegible] კლუბმა გამართეს ს[illegible] დასტოვა 8000 მან. იყო კიდევ სხვა წყაროებიც, რომლითაც შეიძლებოდა შესაძლებლობით [illegible] ნივთიერი წყარო ქონოდა. მაგრამ საქმეს აძნელებდა [illegible] დაწყებას ხელს უშლიდა ბინის უქონლობა, მთელს ქუთაისში ვერ მოიძებნა ისეთი ბინა, სადაც შესაძლებელი ყოფილიყოს ამ კლუბის მოთავსება.

ბოლოს ეს სიძნელეც დაძლეულ იქნა რამოდენიმე ამხანაგების ენერგიული მეცადინეობით და ქალაქის გამგეობის დახმარებით, რომელმაც დაუთმო ბიბლიოთეკისათვის განზრახული ბინა. ნაშოვნია ისეთი ბინა, სადაც არამც თუ კლუბი, არამედ მთელი ქუთაისის მუშათა ორგანიზაციები, როგორიც არის მაგ. პროფესიონალური კავშირები და სხ. მოთავსდება, მუშათა კლუბს აქვს მშვენიერი დარბაზი, სადაც თუ მეტი არა ორი ათასი ადამიანი მაინც დაეტევა, ეს ბინა მშვენიერ ალაგას არის, იქ, სადაც წინათ საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტი იყო, ამ რიგათ სადაც ეს კლუბი იქნება, მის გარშემო შემოკრებილი არის მთელი მუშათა ორგანიზაციები, ამ გვარათ თითქმის უმთავრესი სიძნელე ბინის უქონლობისა, დაძლეული იქნა.

ეხლა იმედი გვქვს როგორც კავშირთა საბჭო, ისე საკლუბო კომისია შეიძენს საჭირო ინვენტარს, მოაწყობს კლუბს და შეუდგებიან მოქმედებას.

ვინც ქუთაისს იცნობს მისთვის აშკარაა, რომ ასეთი მუშათა დაწესებულება მისთვის აუცილებელ საჭიროებას შეადგენს, აქ არ მოიძებნება ისეთი დაწესებულება, სადაც მუშებს შეეძლოს სისტემატიურათ ლექციების მოსმენა და ამ რიგათ ერთნაირი გათვითცნობიერება, ერთათ-ერთი დაწესებულება, რომელიც ამ მხრით აქ მოქმედებდა და დიდი სარგებლობაც მოგვიტანა მუშებს, ეს სახალხო უნივერსიტეტი იყო, რომელმაც სამწუხაროთ თავის მოქმედება შესწყვიტა და დღეს ეს მუდამ მოძრავი, ცოცხალი დაწესებულება აღარ არსებობს.

როგორც ყველასთვის აშკარაა, დღეს ცხოვრება ათას საჭირბოროტო კითხვებს გვიყენებს, რომელიც მოითხოვს ჩვენგან პასუხს. ჩვენ მუშების უმრავლესობას კი ბევრს შემთხვევაში საშუალება არ გვაქვს პასუხი გავცეთ, რადგან საამისო ცოდნა არ შეგვწევს, მაგ. დღეს საჭიროა პროფესიონალურ კავშირებში მუშაობა და მათი გაძლიერება, ყველა გულწრფელი ენერგიული მუშა თავდადებით მუშაობს ამ ორგანიზაციებში, რომ შეაკავშიროს ორგანიზაციულათ მუშათა კლასი და ამ რიგათ გააძლიეროს იგი, მაგრამ უმრავლესობა არც კი ვიცნობთ თუ როგორია პროფესიონალური კავშირების ისტორია ჩვენზე დაწინაურებულ ქვეყნებში, როგორ ეწყობოდა იქ ეს ორგანიზაციები და სხ. რის ცოდნაც დიდათ გაგვიადვილებდა საქმეს. არ ვიცით იმიტომ, რომ მშობლიურ ენაზე საამისო ლიტერატურა არ მოიძებნება და უცხო ენის კი ჩვენს უმრავლესობას არაფერი გაგვეგება. ეს ერთი კითხვა მაგალითისთვის მოვიყვანე, თორემ სხვა მრავალ კითხვებზედაც ასევე გვემართება. ცდილობ რამე შეისწავლო, გაეცნო ამა თუ იმ კითხვას საფუძვლიანად და საამისო სახელმძღვანელო ვერ გიშოვნია.

ეს ნაკლი რომ დაძლეულ იქნას, საჭიროა სხვადასხვა წიგნების გამოცემა. მაგრამ ეს დღეს მოუხერხებელიც არის და ბევრი დროც უნდა. რაც სხვაგან წლობით კეთდებოდა არ შეიძლება ის ჩვენში კვირეებში გაკეთდეს. ცხოვრება კი არ ითმენს დაყოვნებას. ამიტომ საჭიროა მოეწყოს სისტემატიური ლექციები სხვადასხვა კითხვებზე, სადაც მუშები გათვითცნობიერდებიან და ელემენტარულ ცოდნას მაინც მიიღებენ.

ამრიგათ ჩვენს კლუბს ფართო სამოქმედო ასპარეზი აქვს და იმედია პირნათლათ შეასრულებს თავის მოვალეობას.

ეს კლუბი უნდა იქნეს ერთნაირი ცენტრი, სადაც თავს მოიყრის ქუთაისის დემოკრატია. და ეს ხალხი აქ გარდა სულიერათ დასვენებისა და გართობისა, მაგ. კინემატოგრაფით, წარმოდგენებით და სხ. აგრეთვე ლექციების საშვალებით მიიღებს გონებრივ გათვითცნობიერებას, რის შემდეგ უფრო უკეთ მოაწყობს მუშათა საქმეს.

რასაკვირველია, ქუთაისის მუშათა კლასი შეიგნებს ყოველივე ამას, შემოიკრიბება ამ კლუბის გარშემო და ხელს შეუწყობს მის აყვავებასა და გაძლიერებას, რაც იმავე დროს თვით მუშათა კლასის გაძლიერებაა.

ი. ნატაშვილი.

პროვინცია

ს. კაკაბეთი (გარეთ-კახეთი). 16 მარიამობისთვეს გაიმართა ყრილობა. ილაპარაკა მიმდინარე კითხვებზე სასოფლო კომისიიდან გამოგზავნილმა ოქრო ლაცაბიძემ. მის წინააღმდეგ გამოვიდნენ რამდენიმე „მობოლშევიკო“ ჯარისკაცები ასე განიზრახეთ, კაკაბეთის საზო-

გადოების კომისარიც. მათ უმთავრესათ მიწის კერძო საკუთრების შეძენის წინააღმდეგ გაილაშქრეს და მოითხოვდენ მიწების სოციალიზაციას.

ყრილობამ გადასწყვიტა მიწები კერძო საკუთრებათ შეიძინოს.

კაკაბეთი კარგათ მოზდილი სოფელია და აქ ბლომათ მოიპოვება ბნელი ძალები და ქურდები, ამიტომ უმთავრესი მონაწილეობა ბადიაურზე ქართველ-თათრების შეჯახებაში მიიღეს აქაურებმა. საზოგადოების კომისარი კი ნაკლებ უნარს იჩენს, რის გამოც საზოგადოება უკმაყოფილოა.

ამავე საღამოს შეიკრიბენ ამხანაგები და ო. ლაცაბიძის ხელმძღვანელობით დაარსდა კაკაბეთში ს. დ. მ. პარტია, ჩაეწერენ 25 წევრამდინ, ჩაწერა გძელდება, საწევრო გადასახადი 1 მ. პრეზიდიუმის თავჯდომ. აირჩიეს ამხ. ია პავლიაშვილი, მდივნათ ამხ. სოლომონ აზნაურაშვილი ხაზინადრათ გ. ოქრომჭედლიშვილი. დაადგინეს: ორგანიზაციის არსებობის შესახებ შეატყობინონ საოლქო კომიტეტს.

ამავე კრებაზე გამოირკვა ვინაობა კაკაბეთის ნაძირალებისა, რომლებიც ურევენ აქაურ ცხოვრებას და ისედაც გაჭირვებულ გლეხობას უფრო ბეჩაობაში აგდებენ, ამიტომ მათ სასტიკი ყურადღება უნდა მიაქციონ და მიიღონ შესაფერი ზომები მათ ასალაგმავათ.

ო. მაშოშვილი.

ს. ძიმითი (გურია). ახლად დაარსებულს უმაღლეს პირველ დაწყებითი სასწავლებელს საზოგადო კრებამ უწოდა ძიმითის ნოე ჟორდანიას სახელობის უმაღლესი პირველ დაწყებითი სასწავლებელი. გამგეთ მოწვეულია გაბრიელ გოგუაძე. წელს იხსნება მესამე კლასი, თავისუფალია მასწავლებლის ორი ადგილი: ქართული ენის და საზოგადო საგნების. საშკოლო კომიტეტს განზრახული აქვს დაავზავნოს მოწოდება შეწევნობისათვის: ითხოვს ფულს საამშენებლო ფონდისთვის და წიგნებს, გაზეთებს, ჟურნალებს — სამკითხველოს მოსაწყობათ.

ქუვიშის საზოგადოება (ლეჩხუმის მაზრა). 6 სექტემბერს მოხდა ქუვიშის საზოგადოების საერთო ყრილობა; ყრილობის მიზანი იყო ლეჩხუმის დღევანდელი მდგომარეობის ახსნა-განმარტება და საზოგადოების კომისარის არჩევის საკითხი; ყრილობას დაესწრო თფილისიდან მოსული რაჭა-ლეჩხუმის მუშებისაგან შემდგარი განსაკუთრებული რაზმი პარუჩიკ გ. მიქაძის უფროსობით, აგრეთვე ყრილობას დაესწრო ქუთაისის გუბერნიის კომისარის რწმუნებული ამხ. კ. კანდელაკი, და ჯარის უფროსი კაპ. ნაცვლაძე, ყრილობას დაესწრო მოწინავე ამხ. რ. ყიფიანი, თ. ასათიანი და სხვა ამხანაგები. სანამ კრება გაიხსნებოდა მოზღვავებული ხალხი სოფ. ქუვიშის ეკლესიის გალავანში (ქუვიშის საზოგადოების სამართველო ამ ეკლესიის გალავანთან გააკეთეს ბოლშევიკებმა) არაჩვეულებრივს სურათს წარმოადგენდა, ხალხი დაღვრემილი იყურებოდა, ყველას სახე ჩამოსტიროდა, ყველა შიშს შეეპყრო, ქალი და კაცი მოხუცი და ახალგაზდა სასოწარკვეთილებაში იყო ჩავარდნილი და აღარ იცოდა რა ექნა, ქუვიშის საზოგადოების ამბოხების მეთაურები ხალხში დაიტუზებიან და შიშისაგან კანკალებენ, მაგრამ წასასვლელი გზა აღარ აქვთ, ეს ვაჟბატონები მკვდრებს დამგზავსებიან, ყველა დაგლახავებულა, კოსტა ბერძენი, ეს ბოლშევიკების სასტიკი ტერორისტი, რომელიც ტუქსავდა, აწვალებდა ხალხს და თვითონ ამაყობდა, ახლა გლახასავით ჩამოგლეჯილი ღობის ძირათ მიჩხუკნულა და შიშისაგან ფეხზე ველარ დგება. საუცხოვო სურათია; ამ ყოფილი გმირის ნახვა ყველას აინტერესებს და ერთი მეორეს თითით უჩვენებენ, წესიერება საუცხოვოთ არი დაცული, მოსულ რაჭა-ლეჩხუმის რაზმში მყოფი ადგილობრივი ამხანაგები ხალხში ჩაერივნენ და თავიანთ ნაცნობ მეგობრებს გაეცვნენ, ქუვიშის ამბოხების მეთაურების მშობლები და ნათესავები სჩივიან და სტირიან, რომ მათ შვილებს სასჯელი ელის, მაკ. ლოღელიანის დედა ხმამაღალი ქვითინით ეხვეწება ამხ. რ. ყიფიანს, მუხლებზე ჰკოცნის თქვენი ღვთის გულისათვის ნუ მომიკლავთ შვილებსო. ამხ. რ. ყიფიანმა დააიმედა მ. ლოღელიანის დედა, თქვენი შვილები თუ მოიშლიან თავიანთ სიბრიყვეს არ დაისჯებიანო; შემდეგ კრება გახსნა ამხ. ვ. ტყეშელაშვილმა და მოუწოდა ყრილობას, რომ თავმჯდომარე და მდივანი აერჩიათ. ყრილობამ თავმჯდომარეთ აირჩია ამხ. ვ. ტყეშელაშვილი, [illegible]ივნათ მღვ. პ. გაგოშიძე, პირველად ლაპა[illegible]ობს გუბერნიის კომისარის რწმუნებული ამ[illegible] კანდელაკი, ის ეხება წარსულს და ა[illegible] და მოუწოდებს ხალხს დაემორჩილონ [illegible]ქართველოს მთავრობას.

შემდეგ ორატორმა აღნიშნა ახლანდელი სიძვირე და მისი მიზეზები, ამაში ჩვენი საქართველოს მთავრობა ყოველ ზომებს მიიღებს, რომ საქმე მოაწესრიგოს თუ თქვენ დაწყნარდებით და ხელს არ შეუშლით მთავრობას, სთქვა ორატორმა; შემდეგ მგრძნობიერი სიტყვა წარმოსთქვა ამხ. რ. ყიფიანმა, მისმა სიტყვებმა ხალხს ცრემლები გადმოაყრევინა თვალებიდან, ამხ. რ. ყიფიანმა ვრცლად ახსნა ლეჩხუმში ბოლშევიკების მოღვაწეობა და ხალხი აატირა.

შემდეგ მოხდა კომისარის კანდიდატების დასახელება, დაასახელეს ხუთი კანდიდატი. არჩევნები მოხდა ფარული კენჭის ყრით. ხმის დიდი უმრავლესობით საზოგადოების კომისრათ არჩეულ იქნა ამხ. არქიფო ფრუიძე, კომისრის თანაშემწეთ აირჩიეს ამხ. ნესტორ ცხვედიანი, კრება საღამოს ხუთ საათზე დაიშალა.

ტ—რ.

ს. ქვემო ჭალა (ქართლი). 38 სექტემბერს აქ მოხდა ქვემო-ჭალის რაიონში შემავალი სოფლების ალმ. კომიტეტის წარმომადგენელთა კრება. თავმჯდომარეობდა მ. ორმოცაძე. დღის წესრიგი: 1) არჩევა საზოგადოების კომისრისა ან დამტკიცება აქამდე ყოფილი კომისარისა, 2) მეათედების შეკრება ჩამორთმეული მამულებისა და სურსათის ნაკლებობა, 3) მდინარე დიდი ლიახვის გადმოყვანის შესახებ და მიმდინარე საკითხები. მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუციები: 1) მოისმინა რა კრებამ შესახებ ამხ. ალექსანდრე პარკაძის ამ დრომდე კანონიერი მოქმედებისა, ერთხმად დაადგინა: ქვემო ჭალის საზოგადოების კომისარად არჩეულ იქნას და მთავრობის მიერ დამტკიცებული იგივე ამხანაგი ალექსანდრე ეპიფანეს ძე პარკაძე, მასვე კრების მიერ გამოეცხადოს მადლობა თანამდებობის მიზან შეწონილად ასრულებისათვის და კრება გამოსთქვამს იმედს, რომ ის პირნათლადვე შეასრულებს ამ მოვალეობას მომავალშიც. მის კანდიდატად აირჩიოს სოფელმა ლამისყანამ შესაფერი კაცი, რომელიც მიიღება უჯილდოთ. მანვე, პარკაძემ, აირჩიოს ხუთი მილიციონერი და წარადგინოს მთავრობასთან დასამტკიცებლად განსაკუთრებულ სიით თავისთან სამსახურის საჭიდოებისათვის საზოგადოებაში.

2) კრებამ მიიღო: ჩამორთმეული მამულების მოსავლიდან შეიკრიბოს მეათედი ნაწილი ერთ ადგილას, კომისიის საშუალებით კოოპერატივებში. ეთხოვოს ჩვენ მთავრობას, ეს შეკრებილი მეათედი განაწილებული იქნას ამავე საზოგადოებაში, რადგან მოსავლის ნაკლებობაა წელს ჩვენს რაიონში. ეთხოვოს მთავრობასვე, რომ მან [illegible] ჩვენი საზოგადოებისთვის საჭირო საკვები და სათესლე ხორბლის შეძენის შეძლებლობაც. რაოდენობა საჭირო ხორბლისა გამორკვეულ იქნას ერთი კვირის განმავლობაში.

3) სოფელ ორჭოშანს და იგოეთს წინადადება მიეცეს დააჩქარონ თავიანთგან მდინარე დიდი ლიახვის გადმოყვანის რწმუნებულთა არჩევა და ხელი შეუწყონ ამ საქმის დაჩქარებას. სახალხო გვარდიის შესახებ მოხსენების შემდეგ ამხანაგის რაიონის სახალხო გვარდიის შტაბის თავმჯდომარის ნიკა თავშაველის მიერ კრება დაიხურა, გვარდიის შედგენის ყოველმხრივი ხელის შეწყობის სურვილის გამოთქმით.

კრების მდივანი ალ. ფრუიძე.

ს. ხვარბეთი (გურია). 1 სექტემბერს იყო მოწვეული ხვარბეთის მომხ. საზოგადოება „სიფხიზლე“-ს წევრთა არაჩვეულებრივი კრება. პირველათ კრებამ სანამ მსჯელობას შეუდგებოდა ფეხზე ადგომით პატივი სცა ყაჩაღების მიერ ვერაგულათ მოკლულ ილიკო ტულუშს და როგორც მას დიდი შრომა მიუძღოდა ამის დაარსებაში მისი სახელის საპატივცემოთ მიანდო კრებამ გამგეობას რაიმე დასდოს სამკითხველოში საჭირო ნივთი 200 მანეთამდის ღირებული. აღმოჩნდა შემდეგი:

აქტივი:

	მ.		კ.	
საქონელი დღეს	12 668	„	99	„
ინვენტარი . .	1507	„	19	„
ასალები ნისია .	3551	„	66	„
კავშირებში . .	2400	„	—	„
საქონლიზა ფული	3864	„	—	„
ფული კასაში .	10,498	„	—	„
ჯამი	34,530	„	84	„

პასივი:

ვალები პროც.	20,870	„	48	„
გასაცემი ჯამაგ.	785	„	47	„
საწევრო საპაიო	3951	„	—	„
მონაგები 1916 წ.	800	„	—	„
მონაგები 1917 წ.	5402	„	91	„
„ „ 1918 წ.	2720	„	96	„
ჯამი	34,530	„	84	„

წმინდა მოსაგები რაც კოოპერატივი დაარსებულა უდრის ხსენებულ ინვენტარის გამოკლებით 7416 მ. 68 კ. აქედან გადასდო კრებამ თანახმათ სარევიზიო კომისიის მოხსენებისა 1000 მ. ქართული უნივერსიტეტის საამშენებლო ფონდისათვის 1000 მ., ადგილობრივი სკოლებისათვის და გამგეობის საჩუქრათ 200 მ., დანარჩენი 5016 მან. და 68 კ. მიუმატეს ძირითად თანხას. შემდეგ იქნა არჩეული ახალი გამგეობა. ძველებიდან დარჩა მელენტი გობრონიძე. ახლად აირჩა იასონ კაჩეშვილი, მიხაკო ცერცვაძე. კანდიდატებათ სამსონ კვაჭანტირაძე და მიხაკო ჭელიძე. სარევიზიო კომისიაში ძველებიდან ბ. თ—ძე ახალი სანდრო ქინქლაძე და ნიკიფორე ჟუსიეშვილი. კანდიდატებათ: ან. დონაძე, ნ. გზეკალავა. შემდეგ გააკეთა მოხსენება კომისიის წევრმა საქსოვი მანქანის კოოპერატიულათ მოწყობაზე. ესეც კრებამ ერთხმათ მიიღო და აირჩია სამისო კომისია. ნესტორ თოიძე, ნოე ტულუში და დანიელ თაბერიძე. მათ დაევალა ყოველივე საამისო მასალების შეძენა.

ბენია.

ს. ნორიო (თფილისის მაზრა). პირველად 19 ენკენისთვეს გადმოიტანეს ს. მარტყოფიდან ამბავი, რომ წითელ გვარდიები მოსულან და იქ იარაღს აგროვებენო. ეს ამბავი ელვასავით მოედო მთელ სოფელს და შექნა მითქმა-მოთქმა. უპასუხისმგებლო პირებმა ხმა ჩაწყვიტეს, თუმცა ზოგიერთი ახირებულნი მაინც ბედავდენ და გაიძახოდენ ვინ არიან, ვის უნდა მივცეთ იარაღიო. მაგრამ რაც ახლოვდებოდა დრო წითელ გვარდიელების მოსვლისა, ამათ ადგილს იჭერდენ მეორები, რომელთაც მოსწყინდათ ასეთ გამოურკვეველ მდგომარეობაში ყოფნა. მოსწყინდათ უპასუხისმგებლო პირების თარეში და დასვენება სწყუროდათ. ხალხის დიდი ნაწილი წითელ გვარდიას სიხარულით შეხვდა და იარაღიც თავის ნებით მიიტანა. დღემდის ხალხი უპატრონოთ გრძნობდა თავს. ეგონა რომ ის დაღუპულია, რომ ის ველარას დროს ველარ იხილავს მშვიდობიან დროს. მაგრამ მომხდარი ფაქტის შემდეგ მდგომარეობა არსებითად იცვლება, იმედის სხივები შემოიჭრა ჩვენში და ვიმედოვნებთ, რომ მალე ანარქია მთლად მოისპობა ჩვენში. განმტკიცდება დემოკრატიული მთავრობა, რომელსაც ჩვენი გლეხები გვერდში ამოუდგებიან და ყოველნაირ დახმარებას არ დაიშურებენ, ოღონდაც მთავრობა იყოს მკაცრი და სამართლიანი. ამას მომხდარი ფაქტები გვეუბნებიან. აქ არსებობს სკოლა, მაგრამ ჯერ ერთი სკოლა ძალიან პატარა არის რვაას კომლიანი სოფლისათვის და მეორე უნდა აღვნიშნოთ, რაც არის, ესეც ვერ არის კარგ ნიადაგზე დაყენებული. მაგალითად წასული წლის ნახევარში ერთი მასწავლებლის მეტი არ გვყოლია. არის აქ საკრედიტო ამხანაგობა და კოოპერატივი, რომლის საქმეც კარგ ნიადაგზეა დაყენებული და წინსვლაც ჩქარი ნაბიჯით ხდება. ჩვენი დიდი ნაკლი და მოთხოვნილება დღეს დღეობით არის, სკოლა გზა და ფოსტა. გაზეთები გვაქვს გამოწერილი, მაგრამ ვერ ვღებულობთ, ყველა ზევით ნათქვამი მიზეზების გამო. იმედია ვისგანაც ჯერარს სათანადო ყურადღება იქნება მიქცეული ჩვენი მდგომარეობის გასაუმჯობესებლათ. წელს აქეთ თუმცა კარგი პირი უჩანდა მოსავალს გაზაფხულით, მაგრამ იმედები გაგვიცრუვდა პურის მაგივრათ შვრია მივიღეთ და ამ მხრივაც სოფლის შეუძლო ნაწილი უკვე გაჭირვებას განიცდის, უმწეო მდგომარეობაში იმყოფება და მთავრობისკენ იყურება.

ნიკო ბადრიძე.

ქ. სამტრედია. 18 ენკენისთვეს, მოხდა სამტრ. სამხ. რევოლიუც. ტრიბუნალის სხდომა მ. ჯანელიძის თავმჯდომარეობით. ამ დღეს გაირჩა რამდენიმე საქმე: 1) გაირჩა ალექსანდრე მიხეილის ძის ხუჭუას და ნიკოლოზ გეგიშიძის საქმე. მათ ბრალდებოდა (ალ ხუჭუას) დუქნის გატეხვა და გაქურდვა, დეზერტირობა და ტრიბუნალის ბრალმდებლის მოტყუილება, თითქოს მისი საქმე საოლქო სასამართლოში ირჩეოდეს. ნიკ. გეგიშიძეს ბრალდებოდა თვით ბრალდებულ ხუჭუასაგან, ამ უკანასკნელთან მონაწილეობის მიღება და სხვა. საზოგადო ბრალდებელმა პ. წულაიამ, ჩვენებების ჩამორთმევის დროს, სთხოვა ტრიბუნალს ყურადღება მიექციათ იმ მოწმეთა ჩვენებებზე, რომელიც შეეხებოდა ბრალდებულის ხუჭუას მამის და დედის მოქმედებას და როლს, შვილის ქურდობის დროს. სამხ. რევ. ტრიბუნალმა ბრალდებულ ალ. მიხ. ხუჭუას, რომელმაც ბოროტ-მოქმედება ჩაიდინა საჩხედრო სამსახურში ყოფნის დროს, მიუსაჯა ხუთი წლის ციხეში ჯდომა, მის მამას მიხეილ სიმონის ძეს ხუჭუას, როგორც ხელის შემწყობს და მფარველს, რაშიც ის გატყდა, — მიუსაჯა ერთი წლით ციხეში ჯდომა, ყოველივე სამოქალაქო უფლების ახდით; ტრიბუნალმა აგრეთვე დამნაშავეთ სცნო დედა ალ. ხუჭუასი მაკრინე, რომელიც გატყდა დანაშაულობაში, და მიუსაჯა მას ექვსი თვის ციხე, მაგრამ [illegible] არის ორსა მცირე წლოვან ბავშვების დედა, ეს სასჯელი შეეცვალა ადგილობრივ ადმინისტრაციის სასტიკ თვალყურის დევნების ქვეშ ცხოვრებით ამავე ექვსი თვის განმავლობაში. ნიკ. გეგიშიძე ტრიბუნალმა სცნო უდანაშაულოთ ამ საქმეში და გაანთავისუფლა. 2) გაირჩა რკ.-გზის მილიციონერის სევერიანე ერმილეს ძის მაჩიტაძის და ჯარ. კაცის ნიკოლოზ ფუთურიძის საქმე, რომელთაც ბრალდებოდათ სიმთვრალის დროს თოფის გასროლა და წესიერების დარღვევა. ტრიბუნალმა, ვინაიდან ბრალდებულებმა პატიება ითხოვეს, როგორც პირველი დანაშაულისთვის, მიუსაჯა მათ თითო თვენახევარი ციხეში ჯდომა თუთხმეტ-თუთხმეტ თუმნის ჯარიმით შეცვლით და მაჩიტაძის შესახებ—სამსახურის შენახვით. 3) ალექსანდრე ოქროპირის ძეს ჟვანიას ბრალდებოდა სიმთვრალე და თოფის უმიზეზოთ გასროლა სასოფლო გზაზე. ვინაიდან ბრალდებული მაშინვე თავისი ფეხით გამოცხადებულა საზოგადო ბრალმდებელთან პ. წულაიასთან, სასამართლომ მიიღო რა მხედველობაში, რომ ოქმის მოსვლამდე, დამნაშავე გამოცხადებულა სასამართლოში ბრალმდებელსაან, მიუსაჯა მას, ჟვანიას ერთი თვე ციხეში ჯდომა ასი მანეთის ჯარიმის სახით გადახდის უფლებით. 4) ამავე დღეს გაირჩა საქმე ილია ლუკას ძის ქვათაძის და ნოე გიორგის ძის დონაძის, რომელთაც ბრალდებოდა სახაზინო თოფის გადაჭრა და საცდელათ ძაღლის მოკვლა. ნოე გიორგის ძის დონაძის საქმე მოისპო, ვინაიდან ის გარდაცვლილა ქუთაისის საგუბერნიო ციხეში: ილია ქვათაძეს სასამართლომ მიუსაჯა ექვსი თვის ციხე წინასწარ დაპატიმრების ჩათვლით. გადაჭრილი თოფი გადაეცემა შტაბს. 5) ჯარ.-კაცს იაკობ ივანეს ძეს თოფურიას ტრიბუნალმა მიუსაჯა სამი თვის ციხე. მას ბრალდებოდა სახელმწიფო ორი ცხენის დაკარგვა წყემსვის დროს მისი დაუდევრობის გამო. ვინაიდან მას უკვე გაუტარებია ციხეში სამი თვე, ამიტომ ტრიბუნალმა ის გაანთავისუფლა, მისცა გასასვლელი ბილეთი და საჭიროთ ჩასთვალა მიეცეს მას გაფრთხილება.

სხვათა შორის ტრიბუნალმა შეიწყნარა ნინო გიორგის ასულის ზამბახიძის თხოვნა, მისი ქმრის ანდრია ზამბახიძის სამტრედიის ციხეში დარჩენა.

აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ სამტრედიის რაიონში შესამჩნევად იკლო ბოროტმოქმედებათა რიცხვმა და ამასთან საქმეების ისე ხშირათ შემოსვლამ.

ვ. ჩერქეზი.

წერილი რედ. მიმართ

ამხ. რედაქტორო! ნება მომეცით თქვენ პატივცემულ გაზეთის საშუალებით უღრმესი მადლობა გამოვუცხადოთ მოქალაქე ლიზა ნაკაშიძის ქალს, რომელმაც კეთილ ინება, შეაგროვა ნაცნობებს შორის და შემოსწირა ჯავშნიან მატარ. № 4 ბიბლიოთეკას ას ხუთი მანეთი (105 მ).

აგრეთვე მადლობას ვუცხადებთ ამხ. კ. ანდრონიკაშვილს და ს. მასხულიას, რომლებმაც შემოსწირეს ჩვენ ღარიბ ბიბლიოთეკას წიგნები.

№ 4 ჯავშ. მატარ. სამკ.

გამგე პ. შეშელიძე.

„ერთობის“ 198 ნომერში, რესტორან „სამეგრელოს“ მოსამსახურეთა მონდობილობით სევერიან ნამგალაძის მიერ მოთავსებულია წერილი მეათე უბნის უფროსს მილიციონერის გაბუნიას მოქმედების შესახებ, სადაც სახელი ამ მილიციონერისა ნაჩვენები არაა.

ბევრმა ჩემმა ნაცნობ-მეგობრებმა იციან, რომ მე უფროს მილიციონერის მოვალეობას ვასრულებდი ქ. თფილისში, მაგრამ არ იციან ის, რომ ეს თანამდებობა მე უკვე დავსტოვე და 5 ივლისიდან ვასრულებ საქმის მწარმოებლის თანამდებობას მეორე უბნის კომისარიატში. რომ ნამგალაძის მიერ გაზეთის ფურცლებზე აღნიშნული ბრალდებები მე არ მიმეწეროს, გთხოვთ საშუალება მომცეთ ვაუწყო პატივცემულ „ერთობის“ მკითხველთ, რომ აღნიშნული წერილი მე არ მეხება და არც მეათე უბნის კომისარიატში არავითარ სამსახურში არას დროს არ ვყოფილვარ.

პატივისცემით თომა გაბუნია.

ბორჯომის ლტოლვილთა კომიტეტმა მიიღო 332 მანეთი იოსებ კალანდაძისაგან შეგროვილი თფილისში ლტოლვილ ჯავახელების და მესხების სასარგებლოთ. შემოსწირეს: 100 მან. იოსებ კალანდაძემ; 50 მან. სვიმონ თედორეს ძე სირაძემ; 16 ჯავახლო; 15 მან. მღვდ. ალექსანდრე გაბუნიამ, დეკ. დავ. გარსიაშვილმა, პლატონ გრ. ავალიანმა და ილიკო ცაგურიამ ათ-ათი მანეთი: კ—ძე ლაბაურმა, № №, დეკან. იოს. ბერიძემ, დავით პეტრიაშვილმა, მიხეილ მჭედლიშვილმა და ონიკაძემ რვა რვა მანეთი; შ. ბოსელაშვილმა და ს. ბონგლიაშვილმა; ხუთ-ხუთი მანეთი: პავლე ღვინიევმა, კოლია ოზირიკოვმა, ალექსანდრე ლევანიძემ, აბრამ ფარსმანაშვილმა, გიორგი ხუბაშვილმა და ვანო დრეიძემ.

ფულები მოხმარდა ლტოლვილებს.

კომიტეტის თავმჯდ. მ. ახალაძე.

P. S. ხსენებული ფულები ჩამოიტანა ალ. ხმალაძემ.

მ. ა.

მოქალაქე რედაქტორო! გთხოვთ თქვენი პატივცემულ გაზეთ „ერთობის“ ნომერში ადგილი დაუთმოთ შემდეგ განმარტებას: თქვენი გაზეთის 18 აგვისტოს 173 № ში მოთავსებულია წერილი სათაურით „უშაფათ-ფოცხო-მოხაში“ (სამეგრელო). მე ბრალს მდებენ იმაში, ვითომც ეს წერილი მე მეკუთვნოდეს. გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლათ და ყველას დასამშვიდებლათ მაქვს პატივი თქვენივე პატივცემულ გაზეთის საშუალებით განვაცხადო საყოველთაოდ, რომ ეს ზემოხსენებული წერილი მე არ მეკუთვნის, რასაც იმედია თქვენც დაადასტურებთ და ამაშორებთ ყოველგვარ იჭვებს.*)

პატივისცემით დიმიტრი ივანეს ძე ქუჩულორია.

*) რედაქცია აცხადებს, რომ ის წერილი ამხ დ. ი. ქუჩულორიას არ ეკუთვნის.

განცხადებანი

გერმანელი-კურსისტ (ოქროს მედ[illegible]) აქვს გიმნ. დამთავრებული) აძლევს **გაკვეთილ[illegible]** გერმანულ ენაზე და ამასთან[illegible] დებს მსურველთ საშუალო სასწავლ[illegible] ყველა კლასისათვის. სპეციალური[illegible] ნი—მათემატიკა. გოლოვინის პ. 44[illegible] სავალი ეზოდან. სად. 3—5 ს.

ინტელიგენტ. ქალმა იღებს შესაკერავს როგორც[illegible] მო, აგრეთვე საგარეო კაბებს[illegible] ტიუმებს. ყოველგვარ მხატვრულ[illegible] გავს. წრის სკოლაში მოწაფეების[illegible] ბა უკვე სწარმოებს. ღარიბებ[illegible] სკოლა უფლებებიანია, სწავლა და[illegible] 1-ლ ოქტომბერს. აქვე მიიღება[illegible] მისამართი: ვერის დაღმართ, №[illegible] ნა—9, ეზოში.

ექიმი **იოსებ რაჟდენის ძ[illegible]** ღებულობს შინაგან და ვენერიულ[illegible] მყოფთ საღამოს 5—7 ს. მიხეილ[illegible] № 121, ბინა 4. ტელ[illegible]

ქ. ხ. ო[illegible]ოგება.

ექიმი სპირიდონ დ[illegible] იღებს ავათმყოფთ დი[illegible] მისამართი: მათხოჯის[illegible]

ექიმ **ა. ნ. შა[illegible]** იღებს თვალის სნეუ[illegible] საღამოს 4—6 საათ[illegible] სახ. № 4 (ვორონც[illegible]

ექ. ქალი რ. ბ. [illegible] მედიცინის დოქტორ[illegible] სიტეტისა და ედი[illegible] რურგიულ კოლეგ[illegible] დღე შინაგან, ქა[illegible] ავადმყოფთ და [illegible] გებაზ. სიფილის[illegible] თოდებით. დილ[illegible] მოს 6—7 ნახ. [illegible] სოლოლაკი) სახ[illegible]

ექიმი ნ.[illegible] (მედიცინის დ[illegible] ზერსიტეტისა) [illegible] ყოველ დღე [illegible] მოს 4—5 [illegible] ბებიო და [illegible] ნიკოლოზის [illegible]

ვლადიმე[illegible] ღებულობს [illegible] მყოფთ დი[illegible] 6—7 საათ[illegible]

1878 [illegible] თფილი[illegible]

საზოგადოება [illegible] ხელის მომ[illegible] ქალაქის თვით[illegible] საქართველოს [illegible]

მოვალეობ[illegible]

გიორგი [illegible]

სადგურის რაი[illegible] დიამ კიდევ და[illegible] ნაგი—გიორგი ლ[illegible] მელიც გასული [illegible] ცხებოდა გვარდ[illegible] გმირულად ასრუ[illegible] ბას. ის ყველა გა[illegible] და მონაწილეობ[illegible] ბრუნების შემდეგ [illegible] ერთად მე 3 ჯავშ[illegible] ნა გაგზავნილი [illegible] გიორგიმ თავისი [illegible] ბით ამხანაგებში [illegible] რული დაიმსახუ[illegible] ველს ის ჯავშნია[illegible] გურზე და ჩვენ[illegible] უნდა ყოფილიყო [illegible] „მე ჯავშნიანს [illegible] თქვენთან ერთა[illegible] დიციაში, მე ბრ[illegible] გრამ აღარ დას[illegible] სისრულეში მოყ[illegible] ლა გიორგი.

მშვიდობით [illegible] ჩვენს გულში მ[illegible] ბის მაგივრათ ჩ[illegible] ვისუფლებისთვის [illegible] დაველვრით მტერ[illegible] ჩვენს ვალს.

დუშეთის [illegible]

ფასანაური უმ[illegible] ლება. „სხვა [illegible] რომელი კუთხე [illegible] ლიეთ გაგონდებ[illegible] სანაური შემოფა[illegible] ზე უმშვენიერესი [illegible] როცა შესდიხარ [illegible] ში გგონიათ დ[illegible] და ზღაპრულ[illegible] გამხველოთ. ა[illegible] იჯენებს კალთა[illegible]

[illegible]ქალის სამკურნალო (ქმივი საწოლებით) **[illegible] დოლიძისა** [illegible] ტელეფონი 5—96.

[illegible] ბავშვების და ქირურგიულ სნეულების ავათმყოფთ დილის 9—11 და [illegible] 5—7 საათ. მისამართი: ოლღას [illegible] ქუჩა, 41. ტელ. № 9-53. (24—22)

[illegible]ლის კერძო სამკურნალო საწოლებით. მიხეილის პრ. № [illegible] ტ. 11—35. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე დილ. 9—2 საათ. და საღამოს 5—7 საათამდე. [illegible] შატილოვი თვალ. სნეულ. დილ [illegible] ს., ა. დ. წულუკიძე ქირურგ. დ[illegible] 9—10 ნახ. ს., ი. ნ. ტერ-აკოფო[illegible] „ერთ“ და საბებიო 10—11 ს., მ. [illegible] ბელი ქირ. და ქალურ 11—12 ს., [illegible] ბაჩნაძე შინაგ. და საბავშვო 11— [illegible] ნ. ა. გამრეკელი შინაგ და ნერვ[illegible] 12—1 ს., ა. პ. წულუკიძე ქირ. დ[illegible] სად. 5—6 ს., ქ. ვ. ტყეშელაშვი[illegible] ტყავისა და ვენერ. 6—7 ს. [illegible] ელექტრიზაცია, კანის ქვეშ შ[illegible] ნება. 606 და 914 შეშხაპუნება. სა[illegible] ავათმყოფოსთან არსებობს სამშობიარო [illegible] ფილება ექ. მ. მგალობლისა და [illegible] ტერ აკოფოვის ზედამხედველობით.

ექიმი ზ. მ. მუხაძე [illegible] სადოსტაქრო ავათმყოფთ საღამოს [illegible] 8 საათამდე კვირა დღის გარდა, მი[illegible] რთი: დიდი მთავრის ქ. № 57; აფთ[illegible] თა ეკონომიურ საზ. შენობის პირ[illegible] ირ, სახ. სვანიშვილისა. ტელ. № 5—77.

ექიმი დ. ი. ჯაფარიძე [illegible]ღებს შინაგანის, ყურის, ყელის და [illegible] ვირის სნეულებით ავადმყოფებს დი[illegible] ს 11—1 საათამდე, საღამოს 5—7 [illegible] ბათოვის ქუჩა № 7. ალექსანდრეს ბა[illegible] ის პირდაპირ. ტელეფონი 16—65.

ექიმი **დ. ჯავახიშვილი** [illegible]ღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ[illegible] ან ავათმყოფთ ყოველ დღე კვირის გარ[illegible] , დილის 9—11 და საღამ. 5—7 [illegible] ნა: ვერა, გუნიბის ქუჩა, № 41. ტელე[illegible] ფონი № 14—09.

სამკურნალო კაბინეთი
ექიმ ალექსანდრე დავითის ძის
პეკელიასი
[illegible]ღებს კანისა, ვენერიულის და სიფილი[illegible] სით ავათმყოფებს (914—606 ის შეშხაპუნება). ავათმყოფთა მიღება დილის 9 საათ. 11 საათამდე და საღამოს 5 საათიდან 7 საათამდე. მიხეილის პროსპექტი, № 116, სასტუმრო „ნოე“-ს პირდაპირ. ტელეფონი 14—28.

ექ. დიასამიძემ განაახლა სახლში ავათმყოფების მიღება 1—2 ს. ნაშ. და 5—6 სად. ოლღას ქუჩა, სახ. № 15 ტელ. 18—03.

მედიცინის დოქტორი
ბერლინის უნივერსიტეტისა
გ. ბ. მეგრაბიანცი
ჩამოვიდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება.
შინაგანი ავადმყოფობა, ჰლექისა და გულისა. იღებს ახალ რენტგენის—ელექტრო წამლობის კაბინეტში; გასინჯვა და წამლობა X-ს სხივებით დიდი სალენოიდი და არსევალის ტოკით ფილტვების გულის და სხვა შინაგანი ავადმყოფობისათვის. ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 6—8 საათ. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფონი 7—92.

ექიმი ნიკოლოზ ი. მახვილაძე იღებს სპეციალურად—მალარიით (ციება) და მისი შედეგებით დასნეულებულთ სისხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქარებით და სხვა შინაგან სნეულებით ავათმყოფთ ყოველ დღე საღამოთი 5—7 საათამდე. ელექტრიზაცია. მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11, ზემელის აფთიაქის პირდაპირ.

[illegible]წიგნთა სავაჭრო „[illegible]“ 1918 წ. [illegible] ჩარკვიანისა. [illegible] ხუდადაშვილის ქ. № 14, შეფელის აფთიაქის ახლოს. (3—2)

[illegible]ისტროს ნებართვით დაარსდა პირველი **[illegible]ალტერიის კურსები** [illegible], წლოვანობის განურჩევლად **[illegible]ათაშვილისა** [illegible] საქმის ცოდნა და სხვა კომერციული საგნები [illegible]ლად. ახალი მეთოდით 4 თვიანი კურსის [illegible] ის გაგება და კურსებზე ჩაწერა შეიძლება ყო[illegible] სად. 5—8 საათამდე. თფილისი, დუშეთის [illegible] ალოს, 1-ლი უბანი, ტრამვაის ვაგონი № 5 და 9. (4—3)